

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Štěpánka Havlíková

**VĚCNÝ PŘEZKUM ROZHODČÍCH NÁLEZŮ
V MEZINÁRODNÍM ROZHODČÍM ŘÍZENÍ**

Diplomová práce

Katedra obchodního práva

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Bc. Jan Brodec, LL.M., Ph.D.

Datum uzavření rukopisu: 5. června 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 142.731 znaků včetně mezer.

V Praze dne 5. června 2018

.....
Štěpánka Havlíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Bc. Janu Brodčovi, LL.M., Ph.D. za cenné rady, ochotu a čas věnovaný konzultaci této práce.

Obsah

Úvod	1
1. Role opravných prostředků v civilním soudním řízení ve srovnání s rozhodčím řízením.....	4
2. Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Vzorového zákona UNCITRAL.....	6
2.1. Vzorový zákon UNCITRAL.....	6
2.2. Zrušení rozhodčího nálezu dle Vzorového zákona UNCITRAL z hlediska případného umožnění věcného přezkumu	7
3. Zrušení rozhodčího nálezu soudem podle Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži	11
3.1. Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži	11
3.2. Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Evropské úmluvy z hlediska případného umožnění věcného přezkumu	12
4. Odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské Úmluvy.....	14
4.1. Newyorská Úmluva o uznání a výkonu rozhodčích nálezů.....	14
4.2. Odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské Úmluvy z hlediska případného umožnění věcného přezkumu	15
Dílčí závěr kapitol 2, 3, 4	17
5. Přezkum rozhodčích nálezů v Českém právním řádu	19
5.1. Právní úprava rozhodčího řízení v České republice a Vzorový zákon UNCITRAL	19
5.2. Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ	20
5.3. Přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ	22
5.3.1. Sjednání přezkumu v rozhodčí smlouvě.....	22
5.3.2. Žádost o přezkoumání rozhodčího nálezu	23
5.3.3. Rozhodci v přezkumném řízení	24

5.3.4.	Rozsah přezkumu a přezkumné řízení	25
5.3.5.	Rozhodnutí v přezkumném řízení	25
5.3.6.	Přezkum nálezu vydaného v přezkumném řízení	26
5.3.7.	Přezkum rozhodčího nálezu v rámci rozhodčího řízení před Rozhodčím soudem při HKČR a AKČR	27
5.4.	Vztah řízení o přezkumu dle § 27 ZRŘ a zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ.....	29
5.5.	Přezkum rozhodčího nálezu Ústavním soudem ČR	29
5.6.	Přezkum zahraničních rozhodčích nálezů v rámci uznání a výkonu na území ČR.....	31
5.7.	Dílčí závěr kapitoly 5	32
6.	Přezkum rozhodčího nálezu ve vybraných jurisdikcích.....	34
6.1.	Úvod do kapitoly – role Lex Arbitri v mezinárodním rozhodčím řízení	34
6.2.	Zrušení rozhodčího nálezu dle německé právní úpravy	38
6.3.	Zrušení rozhodčího nálezu dle australské právní úpravy	40
6.4.	Zrušení rozhodčího nálezu dle britské právní úpravy	44
6.5.	Dílčí závěr kapitoly 6	48
7.	Smluvní rozšíření věcného přezkumu rozhodčích nálezů	50
7.1.	Přezkum rozhodčího nálezu v nejběžněji užívaných rozhodčích pravidlech	51
7.1.1.	Rozhodčí pravidla ICC Arbitration Rules.....	51
7.1.2.	Rozhodčí pravidla UNCITRAL.....	52
7.1.3.	Rozhodčí pravidla AAA International Arbitration Rules.....	52
7.1.4.	Rozhodčí pravidla LCIA Arbitration Rules.....	53
7.1.5.	Rozhodčí pravidla CPR Arbitration Rules	53
7.1.6.	Rozhodčí pravidla SCC Arbitration Rules.....	54
7.1.7.	Rozhodčí pravidla CIETAC Arbitration Rules	54
7.1.8.	Rozhodčí pravidla ACICA Arbitration Rules	54

7.1.9. Dílčí závěr kapitoly 7.1.....	55
7.2. Fakultativní odvolací rozhodčí pravidla	55
7.2.1. AAA's Optional Appellate Arbitration Rules.....	58
7.2.2. CPR Arbitration Appeal Procedure.....	62
7.2.3. JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure	65
7.2.4. European Court of Arbitration Rules.....	67
7.3. Dílčí závěr kapitoly 7	70
Závěr	73
Použitá literatura.....	76
Příloha: Srovnání odvolacích rozhodčích pravidel	84
Abstrakt: Věcný přezkum rozhodčích nálezů v mezinárodním rozhodčím řízení	87
Abstract: Substantive Review of Arbitral Awards in International Commercial Arbitration.....	88
Klíčová slova / Key words.....	89

Seznam zkratek

Arbitration Act 1996	Britský zákon <i>Arbitration Act 1996</i> , neboli zákon o rozhodčím řízení Spojeného Království, přijatý dne 17.6.1996, ve znění pozdějších předpisů.
Commercial Arbitration Act 2013	<i>Commercial Arbitration Act 2013</i> , neboli zákon o obchodní arbitráži, přijatý parlamentem australského státu Queensland dne 14. 3. 2013, ve znění pozdějších předpisů.
Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži	Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži uzavřená dne 21. dubna 1961 v Ženevě, vyhlášená ve Sbírce zákonů pod číslem 176/1964 Sb.
Exekuční řád	Zákon 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů.
International Arbitration Act 1974	Australský <i>International Arbitration Act 1974</i> , neboli zákon o mezinárodním rozhodčím řízení, přijatý Parlamentem Austrálie, ve znění pozdějších předpisů.
Komise UNCITRAL	Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo neboli The United Nations Commission on International Trade Law.
OSŘ / Občanský soudní řád	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
Newyorská úmluva	Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů uzavřená dne 10. června 1958 v New Yorku, vyhlášená ve Sbírce zákonů pod číslem 74/1959 Sb.

**Rozhodčí soud při HKČR a
AKČR**

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky.

Vzorový zákon UNCITRAL

Vzorový zákon UNCITRAL přijatý Komisí UNCITRAL dne 21. června 1985 a novelizovaný v roce 2006.

ZRŘ /

**Zákon o rozhodčím řízení a
o výkonu rozhodčích nálezů**

Zákon č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

ZMPS /

**Zákon o mezinárodním právu
soukromém**

Zákon č. 91/2012 Sb. o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

ZPO/ Zivilprozessordnung

Německý zákon *Zivilprozessordnung*, neboli občanský soudní řád, přijatý dne 12.09.1950, ve znění pozdějších předpisů.

Úvod

Rozhodčí řízení je jednou z variant alternativního řešení sporů, jehož předností je především rychlost a efektivita řešení vzniklého sporu. Všeobecně platí, že rozhodčí řízení je řízením jednoinstančním, vydaný rozhodčí nález je finální a nelze ho napadnout opravným prostředkem. Tento poměrně tvrdý přístup je ve srovnání se soudním řízením, které nabízí řádné a mimořádné opravné prostředky, jistě v mnoha případech praktický a pro strany sporu výhodný (alespoň před vydáním rozhodčího nálezu), nemusí však tomu tak být vždy.

Cílem této diplomové práce je nalézt odpověď na otázku, za jakých okolností mohou účastníci rozhodčího řízení dosáhnout věcného přezkumu rozhodčího nálezu.

Všeobecně existují tři základní varianty, jak lze docílit zrušení či přezkumu rozhodčího nálezu:

- i. Zrušení rozhodčího nálezu soudem ve státě, ve kterém byl rozhodčí nález vydán;
- ii. Odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu soudem státu, ve kterém má dojít k uznání a výkonu rozhodčího nálezu;
- iii. Přezkum rozhodčího nálezu jiným rozhodcem či soudem, pokud to připouští právní řád daného státu nebo pokud si to strany rozhodčího řízení ujednají.

V úvodní kapitole diplomové práce nejprve autorka zhodnotí roli přezkumu rozhodčího nálezu v rozhodčím řízení ve srovnání s občanským soudním řízením.

Zbývající kapitoly diplomové práce budou postupně analyzovat výše uvedené varianty, pomocí kterých strany rozhodčího řízení mohou docílit přezkumu či zrušení rozhodčího nálezu.

Druhá a třetí kapitola diplomové práce se zaměří na zrušení rozhodčího nálezu soudem státu, ve kterém byl rozhodčí nález vydán. Druhá kapitola bude věnována právní úpravě ve Vzorovém zákoně UNCITRAL, třetí kapitola se bude zabývat právní úpravou v Evropské úmluvě o mezinárodní obchodní arbitráži.

Ve čtvrté kapitole diplomové práce se autorka zaměří na přezkum rozhodčího nálezu soudem státu, ve kterém má být rozhodčí nález uznán či vykonán. Autorka se proto zaměří na odepření uznání a výkonu rozhodčích nálezů dle Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů. Následně analyzuje tyto tři varianty představené v druhé, třetí a čtvrté kapitole a v dílčím závěru k první části práce posoudí, zda lze těmito prostředky docílit věcného přezkumu rozhodčích nálezů.

Kapitoly pátá, šestá a sedmá práce budou věnovány výše uvedené třetí variantě, tedy právní úpravě přezkumu rozhodčího nálezu ve vybraných právních řádech a smluvního rozšíření přezkumu rozhodčího nálezu stranami. Nejprve se autorka zaměří na právní úpravu ve vybraných jurisdikcích s cílem přezkoumat, jak jednotlivé státy k věcnému přezkumu rozhodčích nálezů přistupují.

Pátá kapitola bude věnována právní úpravě přezkumu rozhodčího nálezu v České republice. Autorka se v rámci této kapitoly zaměří na zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ a na fakultativní přezkum jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ. Autorka se bude rovněž zabývat bohatou judikaturou Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR k této problematice.

V šesté kapitole potom bude provedena komparativní analýza právní úpravy přezkumu rozhodčího nálezu dle českého, australského, britského a německého právního řádu. Autorka přitom vybrala právě tyto právní řády, aby byla komparace provedena u států z kontinentálního i angloamerického systému práva, z nichž vždy jeden z vybraných států pro daný právní systém implementoval Vzorový zákon UNCITRAL a jeden Vzorový zákon neimplementoval. Ačkoli rozhodčí řízení dává stranám širokou smluvní volnost a umožňuje si libovolně ujednat způsob vedení sporu, stále se budou na dané rozhodčí řízení vztahovat kogentní ustanovení právních předpisů platných v místě, kde se rozhodčí řízení koná (tzv. *lex arbitri*) a které mohou stanovit různé podmínky pro zrušení rozhodčího nálezu. Cílem této komparativní analýzy bude proto rozebrat právní úpravu v jednotlivých jurisdikcích týkající se přezkumu rozhodčího nálezu a zhodnotit, jak jednotlivé jurisdikce k přezkumu rozhodčího nálezu přistupují.

V sedmé kapitole se autorka zaměří na možnost účastníků řízení si přezkum rozhodčího nálezu smluvně ujednat. V mezinárodním rozhodčím řízení strany sporu buď volí možnost institucionální arbitráže či arbitráže „*ad hoc*“. V prvním případě strany svěří své rozhodčí řízení některé z rozhodčích institucí a řídí se podle jejich pravidel. V případě arbitráže „*ad hoc*“ není rozhodčí řízení svěřeno žádné instituci a strany si mohou způsob vedení řízení libovolně ujednat, v tomto případě se potom strany mohou dohodnout na aplikaci různých rozhodčích pravidel.

V rámci sedmé kapitoly bude autorka nejprve analyzovat nejčastěji používaná rozhodčí pravidla z hlediska jejich přístupu k přezkumu rozhodčího nálezu. Dále se autorka zaměří na fakultativní odvolací rozhodčí pravidla, která nabízí stranám komplexní úpravu odvolacího rozhodčího řízení. Autorka provede komparativní analýzu čtyř vybraných odvolacích rozhodčích pravidel podle předem určených kritérií. V dílčím závěru k sedmé kapitole následně autorka jednotlivá odvolací rozhodčí pravidla zhodnotí.

Pro výklad právní úpravy bude zvolena deskriptivní a analytická metoda. Komparativní metoda bude zvolena pro účely porovnání české, australské, britské a německé právní úpravy.

S ohledem na omezený rozsah diplomové práce se bude autorka zaměřovat pouze na věcný přezkum rozhodčích nálezů. Procesní instituty budou proto analyzovány s ohledem na to, zda umožňují věcný přezkum. Detailněji se bude autorka dále zabývat pouze těmi prostředky, které by mohly věcný přezkum rozhodčích nálezů umožňovat. Diplomová práce je rovněž omezena pouze na mezinárodní obchodní arbitráž a nebude se věnovat mezinárodní investiční arbitráži.

1. Role opravných prostředků v civilním soudním řízení ve srovnání s rozhodčím řízením

Ve většině právních řádů je civilní řízení víceinstanční a umožňuje účastníkům řízení napadnout prvoinstanční rozhodnutí opravným prostředkem.¹ V českém právním řádu je řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí soudu v občanském soudním řízení odvolání, které je zakotveno v ustanovení § 201 a násl. OSŘ. Možnost podání opravných prostředků proti původnímu rozhodnutí v odvolacím řízení je v ostrém kontrastu s (mezinárodním) rozhodčím řízením, které je naopak primárně jednoinstanční a rozhodčí nález tak věcnému přezkumu nepodléhá.²

Role a význam věcného přezkumu rozhodnutí v rámci odvolání v soudním řízení se liší v angloamerických jurisdikcích a v kontinentálních jurisdikcích, což vyplývá z odlišné role soudních rozhodnutí v těchto právních kulturách. Obecně naplňuje odvolací řízení dvě funkce: (i) náprava chyb a nedostatků učiněných v původním rozhodnutí či v původním řízení a (ii) tvorba práva. První jmenovaná funkce je společná jak v angloamerických, tak v kontinentálních právních systémech. Druhá funkce je markantní především v angloamerickém právním systému, ve kterém rozhodnutí vyšších soudních instancí mají význam precedentů a jsou právně závazné pro budoucí soudní rozhodování.³

Rozhodčí řízení, na rozdíl od řízení soudního, je primárně neveřejné, tudíž rozhodčí nálezy automaticky postrádají druhou zmíněnou funkci soudních rozhodnutí, tedy

¹ SHAVELL, Steven. The Appeals Process as a Means of Error Correction. *The Journal of Legal Studies*. 1995, roč. 24, č. 2, str. 379-426. ISSN: 0047-2530.

² DRAHOZAL, Christopher R. Judicial Incentives and the Appeals Process. *SMU Law Review*. 1998, ročník 51, číslo 3. str. 469-504. ISSN: 1066-1271. str. 50.

³ DRAHOZAL, Christopher R. Judicial Incentives and the Appeals Process. *SMU Law Review*. op. cit. sub. 2. str. 51.

dotváření práva.⁴ V rozhodčím řízení by proto bylo účelem opravného prostředku proti rozhodčímu nálezu výlučně náprava chyb a nedostatků učiněných v původním rozhodnutí či řízení. V mezinárodním rozhodčím řízení jsou velmi často rozhodovány spory velmi zásadního významu pro obě strany, v takových sporech proto stojí za zvážení, zda by účastníci neměli mít právo obrátit se na jinou nezávislou osobu, pokud se zdá, že je rozhodčí nález chybný. I přesto, že by tedy věcný přezkum v rozhodčím řízení měl mít pouze jediný účel, a to nápravu chyb učiněných v původním rozhodnutí, je důležité jeho zavedení zvážit. Možnost přezkumu rozhodčího nálezu by mohla rovněž přilákat k rozhodčímu řízení další subjekty, které doposud považovali rozhodčí řízení za moc riskantní kvůli absenci přezkumu finálního rozhodnutí.

⁴ V této souvislosti je nutno zmínit rozdíl u mezinárodní investiční arbitráže, kde je velká část rozhodnutí veřejně přístupná. V investiční arbitráži rozhodci vykládají mezinárodní investiční smlouvy, mnohdy jsou prvními, kdo podává výklad těchto úmluv. Následně proto rozhodčí nálezy přispívají ke tvorbě a interpretaci mezinárodního práva.

2. Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Vzorového zákona UNCITRAL

Jako první se bude autorka věnovat možnosti zrušení rozhodčího nálezu soudem ve státě, ve kterém byl rozhodčí nález vydán. Tato varianta se bude primárně řídit právem tohoto státu.⁵ Jak bude níže vysvětleno v kapitole 2.1, máme-li srovnávat právní úpravu jednotlivých států týkající se mezinárodního rozhodčího řízení, je vhodné se nejdříve zaměřit na úpravu ve Vzorovém zákoně UNCITRAL, neboť ta obsahuje základní právní rámec společný pro mnoho jurisdikcí po celém světě.

2.1. Vzorový zákon UNCITRAL

Vzorový zákon UNCITRAL byl přijat Komisí OSN pro mezinárodní obchodní právo neboli The United Nations Commission on International Trade Law („Komise UNCITRAL“) dne 21. června 1985⁶ s cílem vést jednotlivé státy ke sjednocení právní úpravy mezinárodního rozhodčího řízení. Vzorový zákon není závazný, obsahuje pouze doporučené znění právní úpravy rozhodčího řízení, která má sloužit jako předloha pro státy při vytváření jejich vlastních pravidel. Ačkoli Vzorový zákon není sám o sobě závazný, má velkou relevanci, neboť byl převzat velkým množstvím států po celém světě. Aktuálně má svou právní úpravu kompatibilní se Vzorovým zákonem celkem 72 států.⁷

Vzorový zákon zahrnuje právní úpravu rozhodčí smlouvy, složení a příslušnosti rozhodčích soudů, vedení rozhodčího řízení, vydání rozhodčího nálezu a skončení řízení, zrušení rozhodčího nálezu a uznání a výkonu rozhodčích nálezů.

⁵ Blíže k tzv. *lex arbitri* viz kapitola 6.1 této diplomové práce.

⁶ Zpráva z 18. zasedání komise UNCITRAL konaného v období od 3. do 21. července 1985, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N85/325/11/PDF/N8532511.pdf?OpenElement>.

⁷ Seznam států s právní úpravou kompatibilní se Vzorovým zákonem k dispozici na webových stránkách komise UNCITRAL, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration_statustr.html.

Od roku 1985 prošel Vzorový zákon UNCITRAL pouze jednou novelizací, a to v roce 2006.⁸ Konkrétně byly novelizovány články týkající se definování rozsahu aplikace zákona, vymezení a formy rozhodčí smlouvy, uznání a výkonu rozhodčích nálezů. Byla také přidána celá kapitola týkající se předběžných opatření a nový článek týkající se interpretace Vzorového zákona. Část států přizpůsobila svou právní úpravu této novelizaci, většina států však tuto novelizaci nepřevzala a má svou právní úpravu stále dle Vzorového zákona z roku 1985.⁹

2.2. Zrušení rozhodčího nálezu dle Vzorového zákona UNCITRAL z hlediska případného umožnění věcného přezkumu

Zrušení rozhodčího nálezu je zakotveno v článku 34 Vzorového zákona. Toto ustanovení obsahuje především výčet důvodů, pro které může soud zrušit vydaný rozhodčí nález. Obsahově jsou důvody pro zrušení rozhodčího nálezu dle Vzorového zákona prakticky totožné s důvody pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy.¹⁰

Článek 34 Vzorového zákona rozděluje důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem do dvou kategorií podle toho, zda existence důvodu musí být navržena a prokázána stranou sporu či zda k existenci důvodu pro zrušení rozhodčího nálezu přihlíží soud ex offio.

Na návrh strany sporu může být rozhodčí nález zrušen z následujících důvodů:

- a) strany sporu nebyly způsobilé k jednání nebo rozhodčí smlouva nebyla platná podle příslušného práva, které strany zvolily;

⁸ Zpráva z 39. zasedání komise UNCITRAL konaného v období od 19. června do 7. července 2006, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V06/558/15/PDF/V0655815.pdf?OpenElement>.

⁹ Seznam států s právní úpravou kompatibilní se Vzorovým zákonem, op. cit. sub. 7.

¹⁰ Blíže viz kapitola 4.2 této diplomové práce.

- b) jedna ze stran sporu nebyla řádně vyrozuměna o ustanovení rozhodce nebo o rozhodčím řízení či jí bylo jiným způsobem znemožněno uplatnit svá práva;
- c) rozhodčí nález se týká předmětu sporu, o kterém nebyla uzavřená rozhodčí smlouva nebo který přesahuje rozsah rozhodčí smlouvy (pokud se tento důvod týká pouze části předmětu sporu, tak se zrušení rozhodčího nálezu vztahuje pouze na tuto část);
- d) složení rozhodčího soudu nebo rozhodčí řízení není v souladu s ujednáním stran (pokud toto ujednání nebylo v rozporu s ustanovením zákona, od kterého se strany nemohou odchýlit).

Z vlastní iniciativy může soud zrušit rozhodčí nález, pokud zjistí, že:

- a) předmět sporu není způsobilý být předmětem rozhodčího řízení podle práva daného státu;
- b) rozhodčí nález je v rozporu s veřejným pořádkem daného státu.

Stejně jako výčet důvodů pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy je i tento výčet přípustných důvodů taxativní.¹¹

Jak je uvedeno v důvodové zprávě ke Vzorovému zákonu UNCITRAL, právě otázka přezkumu rozhodčího nálezu byla velkým tématem při harmonizaci právní úpravy mezinárodního rozhodčího řízení, a to z důvodu velkých rozdílů v jednotlivých právních úpravách. V této otázce bylo proto klíčové zajistit harmonizovanou právní úpravu, která směřuje pouze k jednomu typu opravného prostředku proti rozhodčímu nálezu z jasně vymezených důvodů.¹²

¹¹ Explanatory Note by the UNCITRAL secretariat on the Model Law on International Commercial Arbitration, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration.html;

GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Nakladatelství Kluwer Law International. 2002. str. 204. ISBN: 90-411-1717-2. str. 31.

¹² Explanatory Note by the UNCITRAL secretariat on the Model Law on International Commercial Arbitration, op. cit. sub. 11.

K článku 34 Vzorového zákona UNCITRAL se vztahuje mnoho judikatury různých států, které Vzorový zákon implementovaly. Tato judikatura je shrnuta v tzv. *Digest of Case Law*, který vydala Komise UNCITRAL ke Vzorovému zákonu.¹³ Dle této sbírky judikatury soudy mnoha jurisdikcí jasně potvrdily, že zrušení rozhodčího nálezu soudem není odvolací řízení, ve kterém by byl rozhodčí nález přezkoumáván z hlediska své věcné správnosti. Rozhodčí řízení totiž není pouhou první instancí namísto soudu v prvním stupni. Příslušný soud v rámci řízení o zrušení rozhodčího nálezu pouze přezkoumává, zda byly splněny formální náležitosti rozhodčího řízení a rozhodčího nálezu, nemá však pravomoc přezkoumávat rozhodčí nález po věcné stránce. Příslušné soudy by naopak měly ctít výjimečnou povahu institutu zrušení rozhodčího nálezu a měly by se pokud možno zásahů do rozhodčího řízení a do rozhodčího nálezu zdržet.¹⁴

Důvody pro zrušení rozhodčího nálezu dle článku 34 Vzorového zákona UNCITRAL se týkají vesměs procesních pochybení. Pouze jeden z důvodů, a to rozpor s veřejným pořádkem,¹⁵ může umožnit věcný přezkum rozhodčího nálezu. Ustálená judikatura napříč jurisdikcemi se v této otázce shoduje, že ke zrušení rozhodčího nálezu pro rozpor s veřejným pořádkem by mělo dojít pouze na základě nejzávažnějších procesních či hmotněprávních pochybení. Toto ustanovení Vzorového zákona by mělo být vykládáno velmi restriktivně a mělo by být aplikováno pouze ve velmi ojedinělých případech.¹⁶ Pro rozpor s veřejným pořádkem však je možné zrušit rozhodčí nález jak z důvodů procesních, tak z důvodů meritorních. Dle ustálené judikatury, shrnuté v *Digest of Case Law*, se za rozpor s veřejným pořádkem zejména považuje:

¹³ UNCITRAL 2012 Digest of Case Law on the Model Law on International Commercial Arbitration, vydané Komisí UNCITRAL, judikatura vztahující se k článku 34 Vzorového zákona, str. 133 a násl. [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration.html

¹⁴ UNCITRAL 2012 Digest of Case Law on the Model Law on International Commercial Arbitration, op. cit. sub. 13.

¹⁵ Článek 34 odst. 2 písm b) ii.

¹⁶ UNCITRAL 2012 Digest of Case Law on the Model Law on International Commercial Arbitration, op. cit. sub. 13. Str. 160.

- a) porušení fundamentálního principu práva nebo morálky;
- b) porušení nejzákladnějších principů práva a spravedlnosti či zásadní neznalost / ignorace práva nebo korupce ze strany rozhodčího soudu;
- c) rozhodčí nález je v rozporu s principy, které se týkají samotných základů veřejného života.¹⁷

O rozpor s veřejným pořádkem se tak bude jednat například v případě korupce, podplácení, podvodů či závažných procesních pochybení. Zrušení rozhodčího nálezu pro rozpor s veřejným pořádkem je tudíž velmi ojedinělým prostředkem, který sice může připustit věcný přezkum rozhodčího nálezu, avšak pouze ve výjimečných případech, za standardních podmínek proto ani toto ustanovení věcný přezkum rozhodčího nálezu nepřipouští.

Spornou otázkou zůstává, zda by mělo být stranám umožněno, aby si zrušení rozhodčího nálezu soudem smluvně modifikovaly či omezily. Judikatura napříč právními řádami v této otázce není jednotná. Například kanadské a novozélandské soudy takové smluvní ujednání připouští,¹⁸ naopak dle českého práva je omezení zrušení rozhodčího nálezu soudem nepřipustné.¹⁹

Podle článku 34 Vzorového zákona UNCITRAL je zrušení rozhodčího nálezu dle tohoto ustanovení jedinou možnou obranou proti rozhodčímu nálezu. Jiné možnosti obrany Vzorový zákon UNCITRAL neupravuje.²⁰ Čistě podle Vzorového zákona UNCITRAL tudíž bez dalšího není možné věcného přezkumu docílit. Podle důvodové zprávy ke Vzorovému zákonu UNCITRAL však není vyloučeno, aby si

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ UNCITRAL 2012 Digest of Case Law on the Model Law on International Commercial Arbitration, op. cit. sub. 13. Str. 135.

¹⁹ K české právní úpravě blíže viz kapitola 5.

²⁰ GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Nakladatelství Kluwer Law International. 2002. str. 204. ISBN: 90-411-1717-2. str. 30.

účastníci sporu sjednaly možnost přezkumu druhou instancí před rozhodčím tribunálem.²¹

Jak bylo však vysvětleno výše, Vzorový zákon UNCITRAL není sám o sobě závazný a státům je umožněno, aby uzákonily i jiné důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem. Není tudíž vyloučeno, že národní právní řády obsahují odlišnou právní úpravu a věcný přezkum rozhodčích nálezů umožňují (k tomuto blíže viz kapitoly 5 a 6 této diplomové práce).

3. Zrušení rozhodčího nálezu soudem podle Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži

Zrušení rozhodčího nálezu soudem je dále upraveno v Evropské úmluvě o mezinárodní obchodní arbitráži.

3.1. Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži

Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži byla podepsána dne 21. dubna 1961 v Ženevě a pro Československo vstoupila v účinnost dne 11. února 1964.²² Tato úmluva byla podepsána v návaznosti na uzavření Newyorské úmluvy a jejím cílem bylo podporovat rozvoj evropského obchodu a odstraňování překážek, které by mohly bránit fungování mezinárodní obchodní arbitráže mezi právníckými a fyzickými osobami v evropských zemích. Evropská úmluva upravuje zejména organizaci rozhodčího řízení, sjednání rozhodčí smlouvy, avšak i zrušení rozhodčího nálezu soudem.²³

²¹ Explanatory Note by the UNCITRAL secretariat on the Model Law on International Commercial Arbitration, op. cit. sub. 12. Str. 47.

²² Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 176/1964 Sb. o Evropské úmluvě o obchodní arbitráži ze dne 3. srpna 1964.

²³ Preambule Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži.

Tuto úmluvu ratifikovalo celkem 32 států z Evropy, zejména mnoho států východní Evropy.²⁴

3.2. Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Evropské úmluvy z hlediska případného umožnění věcného přezkumu

Zrušení rozhodčího nálezu soudem je upraveno v článku IX Evropské úmluvy. Dle tohoto článku může obecný soud ve státě, ve kterém byl rozhodčí nález vydán, zrušit rozhodčí nález z těchto důvodů:

- a) strany rozhodčí smlouvy byly podle práva, které se na ně vztahuje, nezpůsobilé k jednání nebo zmíněná smlouva není platná podle práva, jemuž strany tuto smlouvu podřídily, nebo jestliže takové právo neoznaly, podle práva státu, kde nález byl vydán;
- b) strana, která žádá zrušení, nebyla řádně vyrozuměna o ustanovení rozhodce nebo o rozhodčím řízení nebo nemohla z jiných důvodů se v řízení vyjádřit;
- c) nález se týká sporu, na který se nevztahuje smlouva o rozhodci nebo který není v mezích rozhodčí doložky, nebo nález obsahuje rozhodnutí přesahující dosah smlouvy o rozhodci nebo rozhodčí doložky; mohou-li však být ustanovení rozhodčího nálezu o věcech podrobených rozhodčímu řízení odděleny od ustanovení o věcech, které mu nejsou podrobeny, první z nich mohou zůstat nedotčeny; nebo
- d) složení rozhodčího soudu nebo rozhodčí řízení nebylo v souladu s ujednáním stran, nebo nebylo-li takového ujednání, nebylo v souladu s článkem IV. Úmluvy.²⁵

Ve srovnání s úpravou ve Vzorovém zákoně, která byla popsána v předchozí kapitole 2.2, je zřejmé, že důvody pro zrušení rozhodčího nálezu stanovené v Evropské úmluvě jsou velmi podobné důvodům uvedeným

²⁴ Seznam států, které ratifikovaly Evropskou úmluvu je k dispozici na oficiálních webových stránkách OSN, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXII-2&chapter=22&clang=en.

²⁵ Článek IX Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži.

v článku 34 odst. 2 písm. a Vzorového zákona a rovněž i důvodům uvedeným v článku V. Newyorské úmluvy. Vzorový zákon i Newyorská úmluva navíc obsahují další dva důvody pro zrušení rozhodčího nálezu *ex offio* soudem, a to pokud (i) předmět sporu nemůže být předmětem rozhodčího řízení podle práva příslušného státu nebo pokud (ii) rozhodčí nález je v rozporu s veřejným pořádkem příslušného státu.

Evropská úmluva dále neupravuje konkrétní procesní otázky zrušení rozhodčího nálezu, jako je například podání návrhu na zrušení a lhůta pro jeho podání, tyto otázky ponechává na právní úpravě daného státu, ve kterém bude takový návrh podán.²⁶

Pokud dojde ke zrušení rozhodčího nálezu, je to důvodem pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu v jiném smluvním státě dle Newyorské úmluvy.²⁷ Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži v článku IX. odst. 2 dále upravuje případný konflikt s Newyorskou úmluvou, pokud by byl daný stát současně účastníkem obou úmluv. Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži omezuje použití článku V. odstavce 1 písm. e) Newyorské úmluvy pouze na zrušovací důvody, které výslovně uvádí článek X. odst. 1 Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži.²⁸

²⁶ RŮŽIČKA, K. *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň. Nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. 2005. ISBN 8086898431. Str. 188.

²⁷ Článek V odst. 1 písm. e) Newyorské úmluvy.

²⁸ Článek IX. odst. 2 Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži.

4. Odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské Úmluvy

Další aktuálně dostupná varianta obrany proti rozhodčímu nálezu se nabízí v okamžiku, kdy má dojít k výkonu vydaného rozhodčího nálezu na území jiného státu. Nejedná se tedy o přezkum rozhodčího nálezu soudem státu, ve kterém byl rozhodčí nález vydán, nýbrž soudem toho státu, ve kterém má dojít k uznání a výkonu rozhodčího nálezu. Za určitých podmínek je možné odepřít uznání a výkon rozhodčího nálezu, který byl vydán na území jiného státu. Tento institut bude autorkou zkoumán z hlediska Newyorské úmluvy, neboť, jak je uvedeno níže v kapitole 4.1, tato úmluva byla ratifikována většinou států na světě.

4.1. Newyorská Úmluva o uznání a výkonu rozhodčích nálezů

Newyorská mluva, celým názvem Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, byla uzavřena v roce 1958 v New Yorku na konferenci OSN o mezinárodní obchodní arbitráži.²⁹ Newyorská úmluva upravuje uznání a výkon rozhodčích nálezů vydaných na území cizího státu vyvstávajících ze sporů mezi fyzickými či právnickými osobami.³⁰ Upravuje zejména proceduru podání žádosti o uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu, obsahuje závazek států uznat a povolit výkon cizího rozhodčího nálezu a dále taxativní výčet důvodů pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu.

Aktuálně tuto úmluvu ratifikovalo 159 smluvních států, patří tedy mezi nejúspěšnější mezinárodní smlouvy z hlediska rozsahu platnosti.³¹

²⁹ Úmluva OSN o uznání a výkonu rozhodčích nálezů. The UN Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. V České republice byla Newyorská úmluva ratifikována dne 27. dubna 1959, pro Československou republiku nabyla účinnosti dnem 10. října 1959. Český překlad úmluvy zveřejněn ve vyhlášce ministerstva zahraničních věcí č. 74/1959 Sb.

³⁰ Článek I. Newyorské úmluvy.

³¹ Seznam států, které přistoupily k Newyorské úmluvě je dostupný na oficiálních webových stránkách Komise UNCITRAL, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention_status.html.

4.2. Odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské Úmluvy z hlediska případného umožnění věcného přezkumu

Newyorská úmluva připouští možnost odepření uznání a výkonu rozhodčích nálezů z taxativně vymezených důvodů. Tyto důvody jsou upraveny v článku V. Newyorské úmluvy. Stejně jako důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Vzorového zákona UNCITRAL jsou i důvody pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy rozděleny do dvou kategorií. První odstavec článku V. Newyorské úmluvy obsahuje důvody pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu, které musí být navrženy a prokázány jednou ze stran. Druhý odstavec potom obsahuje důvody, pro které rozhodne o odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu příslušný soud z vlastní iniciativy.

Na žádost strany, proti níž je návrh uplatňován, mohou být uznání a výkon odepřeny, pokud:

- a) strany sporu nebyly způsobilé k jednání nebo rozhodčí smlouva nebyla platná podle příslušného práva, které strany zvolily;
- b) jedna ze stran sporu nebyla řádně vyrozuměna o ustanovení rozhodce nebo o rozhodčím řízení či jí bylo jiným způsobem znemožněno uplatnit svá práva;
- c) rozhodčí nález se týká předmětu sporu, o kterém nebyla uzavřena rozhodčí smlouva nebo který přesahuje rozsah rozhodčí smlouvy;
- d) složení rozhodčího soudu nebo rozhodčí řízení není v souladu s ujednáním stran;
- e) rozhodčí nález se doposud nestal závazným pro strany sporu nebo byl zrušen či jeho výkon byl odložen příslušným orgánem státu, podle jehož práva byl rozhodčí nález vydán.

Z iniciativy příslušného orgánu mohou být uznání a výkon odepřeny, pokud:

- a) předmět sporu nemůže být předmětem rozhodčího řízení podle práva této země; nebo

b) uznání nebo výkon nálezů by byl v rozporu s veřejným pořádkem této země.³²

Odepření uznání a výkon rozhodčího nálezů je možné dosáhnout pouze na základě některého z těchto důvodů, výčet v článku V. Newyorské úmluvy je striktně taxativní.³³

Uvedené důvody se však týkají převážně procesních otázek rozhodčího řízení. V tomto taxativním výčtu chybí jakýkoli důvod týkající se nedostatečného zjištění skutkových okolností či chybné aplikace práva. Dle komentáře k Newyorské úmluvě je rozhodčí řízení principiálně jednoinstančním procesem a není proto možné podrobit meritorní rozhodnutí věcnému přezkumu soudem, u kterého je požádáno dle Newyorské úmluvy o uznání a výkon.³⁴ Tato praxe je široce uznávaná jak tuzemskými soudy, tak odbornou veřejností.

De-facto lze do jisté míry za věcný přezkum považovat odepření uznání a výkon rozhodčího nálezů z důvodu rozporu s veřejným pořádkem dle článku V. odst. 2 písm. b), tato výjimka se však vztahuje na velmi omezený okruh případů.³⁵ K otázce odepření uznání a výkon rozhodčího nálezů pro rozpor s veřejným pořádkem existuje judikatura Ústavního soudu ČR a Nejvyššího soudu ČR, této judikatuře se bude autorka blíže věnovat v kapitole 5.6 této diplomové práce.

Rozhodčí nález v mezinárodním rozhodčím řízení mohou přezkoumávat buď orgány státu, ve kterém byl rozhodčí nález vydán, či orgány státu, ve kterém dochází k uznání a výkon rozhodčího nálezů. Mezi těmito jurisdikcemi rozlišuje i Newyorská úmluva. Co se týče soudu místa, ve kterém dochází k uznání a výkon

³² Článek V. Newyorské úmluvy.

³³ WOLFF, Reinmar. *New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: Commentary*. Nakladatelství C.H.Beck oHG, Mnichov. 2012. str. 613. ISBN: 978-3-406-61610-5. str. 245.

³⁴ WOLFF, Reinmar. *New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: Commentary*, op. cit. sub. 33. Str. 245.

³⁵ WOLFF, Reinmar. *New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: Commentary*, op. cit. sub. 33. Str. 409.

rozhodčího nálezu, jak je popsáno výše, Newyorská úmluva jasně omezuje rozsah přezkumu rozhodčího nálezu na taxativně vyjmenované důvody pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu. Co se však týče přezkumu rozhodčího nálezu soudy příslušnými v místě vydání rozhodčího nálezu, tento Newyorská úmluva nijak neupravuje.³⁶ Naopak Newyorská úmluva jasně stanoví, že pokud byl rozhodčí nález zrušen či byl jeho výkon odložen příslušným orgánem státu, podle jehož práva byl rozhodčí nález vydán, je toto důvodem pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy.

Dílčí závěr kapitol 2, 3, 4

V kapitole 2 a 3 byla představena právní úprava pro zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Vzorového zákona UNCITRAL a dle Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži, v kapitole 4 byla popsána právní úprava odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy.

Všechny tyto varianty se upravují přezkum rozhodčího nálezu soudem z taxativně vymezených důvodů.

Jak bylo v předchozích kapitolách zjištěno, důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem dle Vzorového zákona a Evropské úmluvy a důvody pro odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu dle Newyorské úmluvy jsou obsahově velmi podobné.

Tyto důvody se dají shrnout do těchto skupin:

- a) nezpůsobilost stran sporu k jednání či neplatnost rozhodčí smlouvy;
- b) znemožnění jedné ze stran sporu uplatnit svá práva či nevyrozumění jedné ze stran o ustanovení rozhodce;
- c) o předmětu sporu nebyla uzavřena rozhodčí smlouva či předmět sporu přesahuje rozhodčí smlouvu;
- d) složení rozhodčího soudu není v souladu s ujednáním stran;

³⁶ TEN CATE, Irene M. International Arbitration and the Ends of Appellate Review. *New York University journal of international law & politics*. Str. 2012, ročník 44, číslo 4. str. 1109-1204. ISSN: 0028-7873. str. 1124.

- e) rozhodčí nález se nestal závazným či byl zrušen příslušným orgánem;
- f) nearbitrabilita předmětu sporu;
- g) rozpor s veřejným pořádkem.³⁷

Důvody pro zrušení rozhodčího nálezu či odepření uznání a výkonu popsané v těchto kapitolách se vesměs vztahují pouze na procesní pochybení a nezahrnují věcný přezkum rozhodčího nálezu z důvodů jiných nežli procesních. Tento závěr potvrzuje rovněž odborná literatura a judikatura.

Pouze z důvodu rozporu s veřejným pořádkem může být věcný přezkum rozhodčího nálezu připuštěn, avšak k tomuto může dojít pouze ve výjimečných případech při závažném porušení práva či morálky. Za standardní situace se tudíž nedá docílit věcného přezkumu rozhodčího nálezu ani na základě tohoto ustanovení.

Lze tudíž říci, že mezinárodním standardem je jednoinstanční rozhodčí řízení nepřipouštějící věcný přezkum. Stále je však možné, že věcný přezkum připouští právní řád státu, ve kterém se nachází místo rozhodčího řízení, či že si strany sporu věcný přezkum smluvně ujednají. Tyto varianty budou analyzovány v následujících kapitolách.

³⁷ Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži poslední dva důvody neobsahuje. Konflikt New Yorské úmluvy a Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži v otázce rozdílných důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu soudem a důvodů pro odepření uznání a výkonu rozhodčích nálezů je řešen v článku IX odst. 2 Evropské úmluvy. Blíže viz kapitola 3.2 této diplomové práce.

5. Přezkum rozhodčích nálezů v Českém právním řádu

Jak bylo popsáno v předchozích kapitolách, Vzorový zákon UNCITRAL, Evropská úmluva ani Newyorská úmluva věcný přezkum rozhodčího nálezu neumožňují. Nyní se proto autorka zaměří na národní právní úpravu v České republice a v následující kapitole i na právní úpravu v dalších právních řádech.

Česká republika se připojila k Newyorské úmluvě³⁸, není však plně kompatibilní se Vzorovým zákonem UNCITRAL.³⁹

5.1. Právní úprava rozhodčího řízení v České republice a Vzorový zákon UNCITRAL

Rozhodčí řízení je v České republice upraveno zákonem č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů. Co se týče implementace Vzorového zákona, dle důvodové zprávy k zákonu o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů „bylo při přípravě osnovy přihlíženo nejen k některým zahraničním právním úpravám, ale i k použitelnosti řady ustanovení zákona č. 98/1963 Sb.⁴⁰ V míře, která je únosná pro současné právní a ekonomické poměry České republiky, byla recipována některá ustanovení tzv. Vzorového zákona o mezinárodní obchodní arbitráži, který byl sjednán ve Vídni v r. 1985“.⁴¹ K tomuto uvádí N. Rozehnalová, že "dle důvodové zprávy bylo vypracování Zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů silně ovlivněno Vzorovým zákonem, reálně se spíše jedná o kompromis mezi Vzorovým

³⁸ Seznam států, které přistoupily k New Yorkské úmluvě je dostupný na oficiálních webových stránkách Komise UNCITRAL, op. cit. sub. 31.

³⁹ Seznam států s právní úpravou kompatibilní se Vzorovým zákonem k dispozici na webových stránkách komise UNCITRAL, op. cit. sub. 7.

⁴⁰ Pozn. zákon o rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku a o výkonu rozhodčích nálezů účinný do 31. 12. 1994.

⁴¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

*zákonem a dřívější verzi zákona o rozhodčím řízení“.*⁴² Při přípravě zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů bylo tedy ke Vzorovému zákonu přihlíženo, primárním záměrem však nebylo docílit plné kompatibility české právní úpravy se Vzorovým zákonem, neboť v některých oblastech se naše právní úprava od Vzorového zákona odklání. Z tohoto důvodu nebyla Česká republika vyhodnocena jako stát, jehož právní úprava je se Vzorovým zákonem kompatibilní.

Zákon o rozhodčím řízení upravuje jednak zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ, dále upravuje možnost přezkumu rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ.

5.2. Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ

Dle zákona o rozhodčím řízení může soud zrušit rozhodčí nález na návrh kterékoli ze stran, a to z taxativně vymezených důvodů uvedených v ustanovení § 31 ZRŘ.

Mezi tyto důvody patří:

- a) rozhodčí nález byl vydán ve věci, v níž nelze uzavřít platnou rozhodčí smlouvu,
- b) rozhodčí smlouva je z jiných důvodů neplatná, nebo byla zrušena, anebo se na dohodnutou věc nevztahuje,
- c) rozhodce nebyl povolán k rozhodování či neměl způsobilost být rozhodcem,
- d) rozhodčí nález nebyl usnesen většinou rozhodců,
- e) straně nebyla poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat,
- f) rozhodčí nález odsuzuje stranu k plnění, které nebylo oprávněným žádáno, nebo k plnění podle tuzemského práva nemožnému či nedovolenému,
- g) jsou dány důvody, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení.⁴³

⁴² ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3. aktualizované vydání. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2013. str. 112. ISBN: 978-80-7478-004-2, str. 112.

⁴³ § 31 ZRŘ.

Podmínkou zrušení rozhodčího nálezu soudem je, že se musí jednat o tuzemský rozhodčí nález vydaný v České republice.⁴⁴

Jak se shoduje odborná veřejnost i judikatura, možnost zrušení rozhodčího nálezu soudem dle §31 ZRŘ nelze žádným způsobem považovat za odvolání proti rozhodčímu nálezu k soudu.⁴⁵ Důvody, pro které se připouští zrušení rozhodčího nálezu, se vztahují pouze k procesním otázkám a nepovolují věcný přezkum rozhodčího nálezu soudem. Tento závěr potvrzuje i ustálená judikatura Nejvyššího soudu ČR, dle které zrušení rozhodčího nálezu dle §31 ZRŘ nepředstavuje řádný ani mimořádný opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu.⁴⁶ Opravným prostředkem, který umožní rovněž přezkum věcné správnosti rozhodčího nálezu, může být dle judikatury Nejvyššího soudu ČR pouze přezkum jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ.

Účelem zrušení rozhodčího nálezu soudem není poskytnout opravný prostředek proti rozhodčího nálezu, ale zajistit stranám sporu soudní přezkum toho, zda byly splněny základní podmínky pro projednávání a rozhodnutí věci v rozhodčím řízení a odebrání věci z pravomoci soudů.⁴⁷ Tím dochází k naplnění práva stran sporu na soudní ochranu, která je v případě rozhodčího řízení omezena právě na přezkum naplnění podmínek rozhodčího řízení.

⁴⁴ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. Op. cit. sub. 42. Str. 344.

⁴⁵ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. 2. vydání. Praha. C. H. Beck. 2012. 1776 str. ISBN: 978-80-7179-342-7; LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. Praha. Nakladatelství Linde. 2012. 920 str. ISBN: 978-80-7201-874-1; OLÍK, Miloš, MAISNER, Martin, POKORNÝ, Radek, MÁLEK, Petr, JANOUŠEK, Martin. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2015. 456 str. ISBN: 978-80-7478-714-0.

⁴⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.10.2009, sp. zn. 33 Co 2675/2007; Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.1.2012, sp. zn. 23 Cdo 4386/2011; Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.5.2009, sp.zn. 23 Cdo 2570/2007; Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.6.2010, sp. zn. 32 Cdo 953/2009.

⁴⁷ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. 2. vydání. Praha. C. H. Beck. 2012. 1776 str. ISBN: 978-80-7179-342-7. § 31, odstavec 1.

Důvody uvedené v § 31 ZRŘ jsou ve své podstatě velmi podobné důvodům uvedeným v článku 34 Vzorového zákona UNCITRAL. Specifikum českého zákona je zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 písm. g) ZRŘ, který umožňuje zrušení rozhodčího nálezu, pokud jsou dány důvody, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení. Podmínky pro připuštění obnovy řízení jsou potom upraveny v ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) a b) občanského soudního řádu. Jak uvádí Lisse v komentáři k ZRŘ, tento důvod pro zrušení rozhodčího nálezu soudem není v praxi běžně využíván a do roku 2012 nebyl znám jediný případ (ani v literatuře ani v judikatuře), kdy by se před soudem projednávalo zrušení rozhodčího nálezu z tohoto důvodu.⁴⁸

Právní úprava zrušení rozhodčího nálezu soudem dle ustanovení § 31 a násl. ZRŘ je kogentní a nelze se od ní odchýlit. Strany rozhodčího řízení si proto nemohou ujednat omezení či dokonce vyloučení zrušení rozhodčího nálezu soudem, taková dohoda by byla neplatná pro rozpor se zákonem.⁴⁹

5.3. Přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ

Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů umožňuje smluvním stranám si přezkum rozhodčího řízení ujednat v rozhodčí smlouvě. Dle ustanovení § 27 ZRŘ si strany mohou dohodnout v rozhodčí smlouvě, že rozhodčí nález může být k žádosti jedné z nich přezkoumán jinými rozhodci. Níže se autorka zaměří na jednotlivé aspekty takového přezkumu rozhodčího nálezu.

5.3.1. Sjednání přezkumu v rozhodčí smlouvě

Dohoda o sjednání možnosti přezkumu rozhodčího nálezu může být obsažena již v rozhodčí smlouvě při jejím uzavření, případně může být sjednána i dodatkem

⁴⁸ LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. Praha. Nakladatelství Linde. 2012. 920 str. ISBN: 978-80-7201-874-1. Str. 579.

⁴⁹ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. 2. vydání. Praha. C. H. Beck. 2012. 1776 str. ISBN: 978-80-7179-342-7. § 31, odstavec 27.

k rozhodčí smlouvě po zahájení rozhodčího řízení.⁵⁰ Z formálního hlediska je vyžadovaná písemná forma, která je předepsána zákonem pro rozhodčí smlouvu.

Obsahově pro dohodu o přezkumu rozhodčího nálezu nejsou předepsány žádné náležitosti. Postačí tudíž pouhé konstatování, že rozhodčí nález podléhá přezkumu jinými rozhodci.

Přezkum rozhodčího nálezu tak musí být v rozhodčí smlouvě explicitně ujednan. Jak potvrzuje judikatura Nejvyššího soudu ČR, neexistuje-li o přezkumu rozhodčího nálezu žádná dohoda, platí, že přezkum ujednan nebyl a rozhodnutí rozhodce nebo rozhodčího soudu je konečné.⁵¹

5.3.2. Žádost o přezkoumání rozhodčího nálezu

Žádost o přezkoumání rozhodčího nálezu je třeba zaslat protistraně, a to ve lhůtě 30 dní od doručení rozhodčího nálezu. Tuto lhůtu si strany sporu mohou ujednat odlišně. Ujednaná lhůta by však neměla být příliš krátká a měla by stranám umožnit seznámení s rozhodčím nálezem. Příliš krátká lhůta, například v rozsahu hodin či několika málo dní, by mohla mít za následek neplatnost dohody o přezkumu rozhodčího nálezu.⁵²

Doporučuje se zaslat tuto žádost nejen protistraně, ale i původnímu rozhodci (či rozhodcům), který rozhodčí nález vydal, a to zejména proto, aby si tento rozhodce byl vědom toho, že rozhodčí nález kvůli přezkumu nenabývá právní moci.⁵³ Rozhodčí nález nelze opatřit doložkou právní moci, rovněž se neuplatní povinnost předat rozhodčí nález archivujícímu soudu dle § 29 ZRŘ. Původní rozhodce bude

⁵⁰ OLÍK, Miloš, MAISNER, Martin, POKORNÝ, Radek, MÁLEK, Petr, JANOUŠEK, Martin. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2015. 456 str. ISBN: 978-80-7478-714-0. §27, str. 160.

⁵¹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.9.2012, sp. zn. 32 Cdo 4061/2010.

⁵² BĚLOHLÁVEK, Alexander J.: Druhá instance v rozhodčím řízení. *Právní zpravodaj*. Ročník 2003, číslo 6. str. 5-7. ISSN: 1212-8696.

⁵³ OLÍK, Miloš, MAISNER, Martin, POKORNÝ, Radek, MÁLEK, Petr, JANOUŠEK, Martin. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Op. cit. sub. 50. Str. 160.

muset dále poskytnout novým rozhodcům spisový materiál k případu, je proto vhodné, aby o tom byl včas vyrozuměn.

Přezkumné řízení může být vedeno pouze ve vztahu k rozhodčímu nálezu, kterým se rozhodčí řízení končí, nikoli ve vztahu k usnesení.⁵⁴ Usnesení se v rozhodčím řízení vydává obvykle v případě zastavení řízení dle § 15 ZRŘ z důvodu nedostatku pravomoci. V tomto případě se předpokládá, že účastník sporu podá v souladu s ustanovením § 16 ZRŘ návrh na zahájení řízení do 30 dní znovu u příslušného soudu. Jak uvádí Bělohávek, charakter takového usnesení tak ani nepřipouští, aby bylo přezkoumáno jinými rozhodci dle §27 ZRŘ, neboť práva a povinnosti stran spojené se zahájením rozhodčího řízení zůstávají nezměněny i v řízení před soudem.⁵⁵

5.3.3. Rozhodci v přezkumném řízení

Zákon stanoví, že v přezkumném řízení rozhodují jiní rozhodci. Původní rozhodce (či rozhodci) již nesmí do vydaného rozhodčího nálezu zasahovat a je z přezkumného řízení vyloučen. V případě, že by se strany opět shodly na původním rozhodci, byl by tento povinen se funkce vzdát dle §12 ZRŘ.

Co se týče sjednání pravidel pro ustanovení rozhodčího senátu, zákon ponechává stranám poměrně širokou volnost. Pokud si strany ujednají způsob ustanovení rozhodců v rozhodčí smlouvě, postupuje se dle jejich dohody. Není-li o tom žádná dohoda mezi stranami, postupuje se analogicky dle §7 a násl. ZRŘ, tedy každá strana jmenuje ve lhůtě 30 dnů jednoho rozhodce a tito rozhodci následně zvolí předsedajícího rozhodce.⁵⁶

⁵⁴ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář.* Op. cit. sub. 49. Str. 989.

⁵⁵ BĚLOHLÁVEK, Alexander J.: Druhá instance v rozhodčím řízení. *Právní zpravodaj.* Ročník 2003, číslo 6. str. 5-7. ISSN: 1212-8696.

⁵⁶ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář.* Op. cit. sub. 49. Str. 992.

5.3.4. Rozsah přezkumu a přezkumné řízení

Rozsah přezkumu rozhodčího nálezu není zákonem nijak omezen. Rozhodčí nález může být přezkoumáván nejen co do procesních pochybení, ale též meritorně, na rozdíl od zrušení rozhodčího nálezu soudem.⁵⁷ V přezkumném řízení můžou proběhnout všechny fáze původního řízení znovu, včetně zajištění důkazů, provedení dokazování, ústního jednání atd. Zejména bude záležet na tom, zda to bude nezbytné pro vydání rozhodnutí v přezkumném řízení. Strany si také mohou rozsah přezkumu rozhodčího nálezu omezit v rozhodčí smlouvě.

Účastníci řízení si rovněž mohou smluvně ujednat podle jakých pravidel se bude v přezkumném řízení postupovat. Stejně jako ve standardním rozhodčím řízení se mohou strany dohodnout, že se na přezkumné řízení použijí rozhodčí pravidla. Aplikace rozhodčích pravidel potom stranám zaručuje větší právní jistotu a jasný rámec, jak bude přezkumné řízení probíhat. K těmto rozhodčím pravidlům blíže viz kapitola 7.2. této diplomové práce.

Přezkumné řízení dle § 27 ZRŘ není z procesního hlediska samostatným řízením, nýbrž je součástí původního rozhodčího řízení, v němž byl vydán přezkoumávaný rozhodčí nález, a platí o něm ustanovení zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.⁵⁸

5.3.5. Rozhodnutí v přezkumném řízení

V přezkumném řízení je možné původní rozhodčí nález potvrdit či změnit, eventuálně také zastavit rozhodčí řízení pro nedostatek podmínek řízení. Nelze však rozhodčí nález zrušit a věc vrátit původnímu rozhodci k novému projednání.⁵⁹ Cílem přezkumného řízení je vydat rozhodnutí, kterým bude rozhodčí řízení ukončeno a docílit tak co nejrychlejšího ukončení rozhodčího řízení.

⁵⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.1.2012, sp. zn. 23 Cdo 2950/2010.

⁵⁸ LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. Op. cit. sub. 48. Str. 525.

⁵⁹ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Op. cit. sub. 49. Str. 986.

5.3.6. Přezkum nálezu vydaného v přezkumném řízení

V souvislosti s přezkumem rozhodčího nálezu vyvstává otázka, zda je přípustné, aby byl předmětem přezkumu rozhodčí nález vydaný v přezkumném řízení. Odborná literatura v této otázce není jednotná. Dle komentáře vydaného kolektivem autorů Olík, Maisner, Pokorný, Málek, Janoušek takovému přezkumu nic nebrání, ikdyž je velmi nepravděpodobné, že by tato situace nastala.⁶⁰

Naopak dle Bělohlávka je takový přezkum nepřipustný a to na základě následující argumentace. Dle § 30 ZRŘ se na rozhodčí řízení přiměřeně užijí ustanovení občanského soudního řádu. Díky tomu by se na rozhodčí řízení měly aplikovat i základní principy občanského soudního řízení, mezi které patří i dvouinstančnost řízení. Pokud by byl připuštěn přezkum rozhodčího nálezu vydaného v přezkumném řízení, odporovalo by to tomuto principu a nelze tento přezkum proto připustit. Rovněž Bělohlávek připouští, že doposud tato situace nenastala a není tudíž vyloučeno, že by dohoda o dalším přezkumném řízení byla přesto akceptována.⁶¹

Autorka se však k této argumentaci nepřiklání. Vztahem ZRŘ a OSŘ se ve své judikatuře zabýval již Nejvyšší soud ČR. Dle §30 ZRŘ se na rozhodčí řízení užijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li zákon jinak. Jak uvádí Nejvyšší soud, z termínu „přiměřeně“ vyplývá, že rozhodčí řízení nepodléhá občanskému soudnímu řádu přímo a nelze tudíž jeho ustanovení aplikovat na rozhodčí řízení mechanicky. Výraz „přiměřeně“ především znamená,

⁶⁰ OLÍK, Miloš, MAISNER, Martin, POKORNÝ, Radek, MÁLEK, Petr, JANOUŠEK, Martin. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2015. 456 str. ISBN: 978-80-7478-714-0.

⁶¹ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Op. cit. sub. 49. Str. 992;

BĚLOHLÁVEK, Alexander J.: Druhá instance v rozhodčím řízení. *Právní zpravodaj*. Ročník 2003, číslo 6. str. 5-7. ISSN: 1212-8696.

že je nutné při aplikaci občanského soudního řádu v první řadě zohlednit obecné zásady rozhodčího řízení.⁶²

S ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu se autorka domnívá, že by rovněž v tomto případě měly být nejprve zohledněny základní zásady rozhodčího řízení a až v druhé řadě základní zásady občanského soudního řízení. Elementárním principem rozhodčího řízení je především smluvní volnost stran sporu, které si mohou průběh rozhodčího řízení smluvně ujednat. K povaze rozhodčího řízení se ve své rozhodovací praxi vyjádřil rovněž Ústavní soud, který potvrdil soukromoprávní povahu rozhodčího řízení.⁶³

Z tohoto důvodu se autorka přiklání k názoru, že přezkumu rozhodčího nálezu vydaného v přezkumném rozhodčím řízení nic nebrání, neboť je ponecháno na vůli stran, jak si průběh svého rozhodčího řízení ujednají. Zákon výslovně dvojí přezkum rozhodčího nálezu nezakazuje, a tudíž by takové ujednání s ohledem na základní principy rozhodčího řízení mělo být dovolené. Nicméně autorka souhlasí s výše citovanými autory, že takový scénář je velmi nepravděpodobný. Rozhodčí řízení strany volí zejména z důvodu rychlosti a efektivity, naopak jeho nevýhodou bývají zvýšené náklady. Opakované přezkumné řízení by rozhodčí výrazně zpomalilo a rovněž zvýšilo vynaložené náklady. Rozhodčí řízení by v takovém případě ztratilo své výhody.

5.3.7. Přezkum rozhodčího nálezu v rámci rozhodčího řízení před Rozhodčím soudem při HKČR a AKČR

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je stálý rozhodčí soud ve smyslu § 13 ZRŘ zřízený zákonem č. 301/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Rozhodčí soud při HKČR a AKČR je v České republice jediný stálý rozhodčí soud s obecnou působností v České

⁶² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.1.2012, sp. zn. 23 Cdo 4386/2011.

⁶³ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15.7. 2002, sp. zn. IV.ÚS 174/02; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8.1.2007, sp. zn. II. ÚS 805/06.

republiky,⁶⁴ je tudíž vhodné zohlednit přístup tohoto stálého rozhodčího soudu k přezkumu rozhodčího nálezu. Stálé rozhodčí soudy mohou vydávat statuty a řády, které mohou blíže upravovat vedení řízení.

Řád Rozhodčího soudu při Hospodářské Komoře České Republiky a Agrární Komoře České Republiky uvádí v ustanovení § 1, že rozhodčí řízení před tímto rozhodčím soudem je jednoinstanční. Strany se však mohou v rozhodčí smlouvě dohodnout, že rozhodčí nález může být k žádosti některé z nich přezkoumán jinými rozhodci. V rozhodčím řízení před Rozhodčím soudem při HKČR a AKČR je tudíž možné si přezkum rozhodčího nálezu ujednat tak, jak bylo popsáno v předchozích kapitolách.

Při podání žádosti o přezkum se postupuje dle řádu rozhodčího soudu stejně jako při podání žaloby. Ustanovení rozhodců v přezkumném řízení se tak řídí stejnými pravidly jako ustanovení rozhodců při zahájení řízení. V praxi se však institutu přezkoumání rozhodčího nálezu v řízení před Rozhodčím soudem při HKČR a AKČR příliš nevyužívá. Podle Růžičky byl do roku 2005 byl podán v řízení před Rozhodčím soudem při HKČR a AKČR pouze jeden takový návrh na přezkoumání rozhodčího nálezu.⁶⁵

Vyvstává otázka, zda je přípustné, aby rozhodčí nález vydaný v rozhodčím řízení „ad hoc“ byl přezkoumán stálým rozhodčím soudem. Komentářová literatura se v tomto ohledu shoduje, že takový přezkum by neměl být přípustný, neboť jak je stanoveno v § 27 ZRR, přezkumné řízení je součástí původního rozhodčího řízení a

⁶⁴ Dále existují v ČR ještě dva stálé rozhodčí soudy (Burzovní rozhodčí soud při Burze cenných papírů Praha a Rozhodčí soud při Českomoravské komoditní burze Kladno), tyto rozhodčí soudy však rozhodují pouze určité specifické spory.

⁶⁵ RŮŽIČKA, K. *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň. Nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. 2005. ISBN 8086898431. Str. 181.

je tudíž pouze jakousi druhou instancí v rámci téhož řízení. V řízení „ad hoc“ tudíž nemůže být pověřen přezkumem rozhodčího nálezu stálý rozhodčí soud.⁶⁶

5.4. Vztah řízení o přezkumu dle § 27 ZRŘ a zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ

V předchozích kapitolách byla autorkou představena právní úprava zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ a přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ. Nyní je nutné se vypořádat se vztahem těchto dvou ustanovení.

Rozhodčí nález vydaný v přezkumném řízení rovněž podléhá ustanovení § 31 ZRŘ a může být zrušen soudem, pokud je dán některý z důvodů vymezených v tomto ustanovení.

Byla-li stranami sjednána možnost přezkumu rozhodčího nálezu dle § 27 ZRŘ, lze potom o zrušení rozhodčího nálezu soudem požádat teprve po skončení přezkumného řízení, ve kterém bude vydán konečný rozhodčí nález. Důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu vydaného v přezkumném řízení potom mohou být procesní pochybení týkající se jak prvotního rozhodčího řízení, tak přezkumného rozhodčího řízení.⁶⁷

5.5. Přezkum rozhodčího nálezu Ústavním soudem ČR

Dle článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje Ústavní soud České republiky o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí a jinému zásahu orgánů veřejné moci do ústavně zaručených základních práv a svobod. Otázkou proto je, zda se považuje rozhodčí nález za pravomocné rozhodnutí orgánu veřejné moci,

⁶⁶ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář.* Op. cit. sub. 49. Str. 990; LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem.* Op. cit. sub. 48. Str. 526.

⁶⁷ BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář.* Op. cit. sub. 49. § 31, odstavec 28.

kteře podléhá přezkumu Ústavním soudem v rámci řízení o ústavní stížnosti dle článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy.

Ústavní soud se v minulosti ve své rozhodovací praxi k této otázce opakovaně vyjádřil. Lze proto říci, že dle ustálené judikatury „rozhodce nenalézá právo, nýbrž tvoří závazkový právní vztah v zastoupení stran a jeho moc není delegována svrchovanou mocí státu, nýbrž pochází od svobodné vůle stran určovat si svůj osud“.⁶⁸ Rozhodce či rozhodčí soud se proto nepovažuje za orgán veřejné moci ve smyslu článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy a rozhodčí nálezy proto nejsou Ústavním soudem v rámci řízení o ústavní stížnosti přezkoumatelná.⁶⁹ Tento závěr byl Ústavním soudem potvrzen i jmenovitě ve vztahu k rozhodčím nálezům Rozhodčího soudu při HKČR a AKČR.⁷⁰

Ústavní soud k tomuto dále uvedl, že i kdyby v tomto směru došel k opačnému závěru a rozhodčí nález by měl být pravomocným rozhodnutím orgánu veřejné moci ve smyslu článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, byla by ústavní stížnost směřující proti rozhodčímu nálezu přesto nepřipustná, a to podle ustanovení § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ČR pro nevyčerpání všech procesních prostředků, které zákon k ochraně práva stěžovatele poskytuje. Neboť tím, že se účastníci dohodli na respektování rozhodčího nálezů, nahradili tím pořad práva a v důsledku této skutečnosti z vlastního a svobodného rozhodnutí nevyčerpali procesní prostředky, které zákon k ochraně práva poskytuje.⁷¹

⁶⁸ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15.7. 2002, sp. zn. IV.ÚS 174/02; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8.1.2007, sp. zn. II. ÚS 805/06.

⁶⁹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15.7. 2002, sp. zn. IV.ÚS 174/02; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8.1.2007, sp. zn. II. ÚS 805/06; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 12.6.2007, sp. zn. III. ÚS 1300/07; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 5.1.2010, sp. zn. II. ÚS 2620/09; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18.10.2007, sp. zn. III. ÚS 2498/07.

⁷⁰ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 17.3.2010, sp. zn. I. ÚS 533/2010.

⁷¹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 1.11.2001, sp. zn. III. ÚS 460/01; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 8.1.2007, sp. zn. II. ÚS 805/06; Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18.1.2010, sp. zn. I. ÚS 93/10.

Ústavní stížností však může být napadeno rozhodnutí obecného soudu o zrušení rozhodčího nálezů dle § 31 ZRŘ. Právě institut zrušení rozhodčího nálezů soudem zajišťuje dostatečně ústavou garantovaná práva v řízení před rozhodcem.⁷²

5.6. Přezkum zahraničních rozhodčích nálezů v rámci uznání a výkonu na území ČR

Otázkou je, do jaké míry mohou české orgány, potažmo soudy, přezkoumávat rozhodčí nález vydaný na území cizího státu, o jehož uznání a výkon je usilováno na území ČR. Jak již bylo nastíněno v kapitole 4 této diplomové práce, Česká republika se připojila k Newyorské úmluvě o uznání a výkonu rozhodčích nálezů, která tuto otázku upravuje.

Jak je uvedeno v článku III. Newyorské úmluvy, za podmínek uvedených v článku IV. a V. Newyorské úmluvy smluvní stát uzná rozhodčí nález a povolí jeho výkon dle předpisů o řízení, které platí na území, kde je nález uplatňován. V České republice je takovým předpisem občanský soudní řád.

Dle judikatury Nejvyššího soudu ČR může být povolen výkon cizího rozhodčího nálezů bez nutnosti zvláštního rozhodnutí o uznání rozhodčího nálezů v rámci soudního výkonu rozhodnutí, nikoli však v rámci exekučního řízení, kterému musí předcházet rozhodnutí soudu o uznání rozhodčího nálezů.⁷³

Odepřít uznání a výkon rozhodčího nálezů je možné pouze z důvodů stanovených v článku V. Newyorské úmluvy (blíže viz kapitola 4.2 této diplomové práce). Zahraniční rozhodčí nález, které mají být na území České republiky uznány a vykonány, tak nemohou být předmětem přezkumu nad rámec důvodů uvedených v článku V. Newyorské úmluvy. Jak bylo již podrobně rozebráno v kapitole 4.2 této diplomové práce, důvody uvedené v článku V. Newyorské úmluvy jsou vesměs

⁷² Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15.1.2009, sp. zn. II. ÚS 3059/08.

⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.8.2017, sp. zn. 20 Cdo 5882/2016, Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11.3.2016, sp. zn. 2é Cdo 1165/2016.

procesního charakteru a neumožňují soudům odepřít uznání či výkon z důvodu chybné aplikace práva či nesprávně zjištěných skutkových okolností.

Jak již bylo v úvodu této diplomové práce nastíněno, jediný důvod z tohoto výčtu, který by se mohl přiblížit věcnému přezkumu, je rozpor s veřejným pořádkem daného státu. K pojmu rozpor s veřejným pořádkem neexistuje žádná jednotná závazná definice, tento pojem tak musí být vykládán v kontextu každého jednotlivého právního řádu. K odepření uznání a výkonu rozhodčího nálezu pro rozpor s veřejným pořádkem se váže judikatura českých soudů. Dle ustálené judikatury Ústavního i Nejvyššího soudu ČR je shledáván rozpor s ústavním pořádkem tehdy, pokud by výkon rozhodčího nálezu odporoval „*základním principům ústavního a právního řádu, společenského zřízení a veřejného pořádku vůbec, přičemž by se jednalo o porušení takového zájmu, na kterém je třeba zcela jednoznačně a v každém ohledu trvat*“.⁷⁴ K porušení takových základních principů potom dochází v případech, kdy byla porušena základní práva účastníka řízení. Jak však uvedl Ústavní soud, pojem rozpor s veřejným pořádkem je třeba vykládat spíše restriktivně.⁷⁵ Dá se tedy uzavřít, že ani tento důvod pro odepření uznání a výkonu cizího rozhodčího nálezu nemůže umožnit českému soudu přezkoumávat cizí rozhodčí nález po věcné stránce.

5.7. Dílčí závěr kapitoly 5

Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů nabízí dvě různé varianty přezkumu rozhodčího nálezu, a to:

- a) Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ a
- b) Přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ.

Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 31 ZRŘ lze dosáhnout pouze z taxativně vyjmenovaných důvodů uvedených v tomto ustanovení, které jsou vesměs procesního charakteru. Důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem jsou ve své

⁷⁴ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 10. 5. 2010, sp. zn. IV.ÚS 189/10.

⁷⁵ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 10. 5. 2010, sp. zn. IV.ÚS 189/10, Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.12.2016, sp. zn. 20 Cdo 676/2016.

podstatě velmi podobné důvodům uvedeným ve Vzorovém zákoně UNCITRAL. Cílem tohoto institutu tak není umožnit stranám jakési odvolání k soudu proti rozhodčímu nálezu, nýbrž pouze zajistit stranám sporu jejich ústavní právo na soudní ochranu a zajistit, že žádné ze stran sporu nebyla upřena jejich procesní práva v rámci rozhodčího řízení. Tyto závěry byly opakovaně potvrzeny ustálenou judikaturou. Právní úprava zrušení rozhodčího nálezu soudem je v České republice kogentní a není tak možné ji smluvně omezit či vyloučit.

Naproti tomu přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle § 27 ZRŘ nabízí stranám možnost si smluvně dohodnout věcný přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci. Je však nutné přezkum rozhodčího nálezu explicitně ujednat v rozhodčí smlouvě. Toto přezkumné řízení probíhá opět před rozhodci, nikoli před soudem, z rozhodování jsou však vyloučeni ti rozhodci, kteří vydali původní rozhodčí nález. Při přezkumu rozhodčího nálezu potom probíhá celé řízení znovu, včetně dokazování a případného ústního jednání. Stejně jako ve standardním rozhodčím řízení mají strany poměrně širokou smluvní volnost ve vztahu k průběhu rozhodčího řízení a mohou si libovolně ujednat způsob vedení řízení. V přezkumném řízení může být původní rozhodčí nález buď potvrzen nebo změněn (případně zrušen, pokud bude rozhodčí řízení zastaveno pro nedostatek podmínek řízení). Nelze však vrátit věc k novému projednání původnímu rozhodci.

Rozhodčí nález nepodléhá přezkumu Ústavním soudem v rámci řízení o ústavní stížnosti, a to z důvodu, že se rozhodčí nález nepovažuje za pravomocné rozhodnutí orgánu veřejné moci, dále z důvodu nesplnění podmínky vyčerpání procesních prostředků, které zákon k ochraně práva poskytuje. Přezkumu Ústavním soudem však podléhá rozhodnutí obecného soudu o zrušení rozhodčího nálezu dle § 31 ZRŘ.

Rozhodčí řízení v České republice je tedy primárně jednoinstanční a pokud si strany neujednají jinak, je vydaný rozhodčí nález závazný a není připuštěn žádný opravný prostředek. Strany sporu však mají možnost si věcný přezkum rozhodčího nálezu fakultativně ujednat v rozhodčí smlouvě.

6. Přezkum rozhodčího nálezu ve vybraných jurisdikcích

6.1. Úvod do kapitoly – role Lex Arbitri v mezinárodním rozhodčím řízení

Na úvod této kapitoly je nutno shrnout její důležitost ve vztahu k mezinárodnímu rozhodčímu řízení, neboť v této kapitole budou srovnány národní úpravy v jednotlivých státech.

Ve vztahu k použitelnému právu v mezinárodním rozhodčím řízení je nutno rozlišovat následující tři pojmy:

- **Lex Arbitri**

Lex Arbitri je tzv. právo použitelné na otázky týkající se rozhodčího řízení, tedy na otázky procesní, nikoli hmotněprávní. Pro určení Lex Arbitri je ve většině jurisdikcí rozhodné místo rozhodčího řízení.⁷⁶ Každá země, ve které je vydán rozhodčí nález, má určité kogentní právní normy, které se na daný rozhodčí nález uplatní.⁷⁷ Právem Lex Arbitri se řídí například následující otázky: platnost rozhodčí smlouvy, arbitrabilita sporu, základní procesní práva, asistence a zásahy ze strany národních soudů a dále právě přezkum či zrušení rozhodčího nálezu.⁷⁸ Lex arbitri hraje roli i z hlediska řízení o uznání a výkonu cizího rozhodčího nálezu, neboť rozhodčí nález bude obvykle pokládán za nález toho státu, ve kterém byl vydán (podle místa rozhodčího řízení).⁷⁹ Z tohoto důvodu také vždy musí být na rozhodčím nálezu uvedeno místo jeho vydání.

⁷⁶ GOODE, Roy. The Role of the Lex Loci Arbitri in International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. 2001, ročník 17, číslo 1, str. 19-40. ISSN: 0957-0411.

⁷⁷ PARK, William W. The Lex Loci Arbitri and International Commercial Arbitration. *International and Comparative Law Quarterly*. 1983, ročník 32, číslo 1. str. 21-52. ISSN:0020-5893.

⁷⁸ GAILLARD, Emmanuel. *Legal Theory of International Arbitration*. Nakladatelství Martinus Nijhoff, 2010. 202 str. ISBN: 978-90-04-18641-5. str. 19.

⁷⁹ KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA, Květoslav, a kol., *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň/ Brno. Nakladatelství Aleš Čeněk, str.r.o. 2015. str. 430. ISBN 9788073805500. str. 389.

Tento princip určení Lex Arbitri podle místa rozhodčího řízení zvolil například právě Vzorový zákon UNCITRAL,⁸⁰ dále byl inkorporován do většiny právních řádů, včetně toho českého.⁸¹ Dle § 117 ZMPS se přípustnost rozhodčí smlouvy posuzuje podle českého právního řádu, ostatní náležitosti rozhodčí smlouvy se posuzují podle právního řádu státu, v němž má být vydán rozhodčí nález. V českém právním řádu není připuštěna volba rozhodného práva, pokud jde o procesní otázky rozhodčí smlouvy (například pokud jde o arbitrabilitu předmětu sporu).⁸²

Existují ale i právní řády, které se principem teritoriality neřídí a kde je tuzemským soudům umožněno za určitých podmínek zrušit i rozhodčí nález vydaný mimo jejich území (například v případě, že si smluvní strany sjednaly, že se na rozhodčí řízení použije jejich zákon o rozhodčím řízení).⁸³ Nutno podotknout, že v žádné z těchto zemí však doposud neexistuje jasná judikatura k této otázce, rovněž je tento princip odbornou veřejností kritizován, neboť vytváří atmosféru právní nejistoty v mezinárodních obchodních transakcích.⁸⁴

Princip výlučné příslušnosti soudu místa rozhodčího řízení má zejména tu výhodu, že je předvídatelně a jasně stanovený soud, který je příslušný k rozhodnutí o zrušení rozhodčího nálezu, a nedochází tak k průtahům při zjišťování příslušného soudu. Rovněž je tím nepřímým umožněno

⁸⁰ Článek 1 odst. 2 Vzorového zákona UNCITRAL.

⁸¹ Tento princip platí například v následujících státech Česká republika, Velká Británie, Finsko, Německo, Řecko, Maďarsko, Nizozemí, Rusko, Skotsko, Španělsko, Ukrajina, Spojené státy Americké, Irán, Kolumbie, Indie, Libanon, Mexiko, Srí Lanka, Zimbabwe a dále. GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Nakladatelství Kluwer Law International. 2002. str. 204. ISBN: 90-411-1717-2. str.13-15.

⁸² PAUKNEROVÁ, Monika. Aktuální otázky používání zahraničního práva v soudním a v rozhodčím řízení. *Právník*. 12/2012. str. 1265-1290. ISSN 0231-6625.

⁸³ GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Op. cit. sub. 81. Str. 13-15. Dle citované publikace tento odlišný princip existuje například v následujících právních řádech: Brazílie, Saudská Arábie, Keňa, Indonésie, Tanzanie.

⁸⁴ GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Op. cit. sub. 81. Str. 21-22.

stranám sporu projevit svou vůli a zvolit si místo rozhodčího řízení v té jurisdikci, ve které jim vyhovuje právní úprava rozhodčího řízení.

Volba místa rozhodčího řízení v praxi nebývá zvolena náhodně, ani není zvolena podle nejpohodlnějšího/nejbližšího místa pro rozhodčí řízení.⁸⁵ Volbou místa rozhodčího řízení vyjadřují strany svou vůli podřídít své rozhodčí řízení právnímu řádu daného státu místa rozhodčího řízení.

Pokud se má tato diplomová práce zabývat přezkumem rozhodčích nálezů, je důležité věnovat náležitou pozornost národním právním úpravám, neboť daný právní řád v místě rozhodčího řízení se bude aplikovat i v případě, že si strany smluvně ujednájí rozhodné právo i rozhodčí pravidla.

▪ **Rozhodné právo**

Rozhodné právo je právo, kterým se řídí posuzování merita sporu, tedy právo, podle kterého se rozhodují otázky hmotného práva. Rozhodné právo si obecně strany mohou zvolit, případně, pokud si rozhodné právo nezvolí, se použije právo, které je rozhodné podle platných kolizních norem či dle jiných metod určování rozhodného práva.⁸⁶ Takové určení rozhodného práva zvolil například právě Vzorový zákon UNCITRAL, který stanoví v článku 28, že rozhodčí tribunál rozhodne spor podle takového práva, které je stranami zvolené jako rozhodné pro meritum sporu. Pokud si strany rozhodné právo nezvolí, použije rozhodčí tribunál právo, které je rozhodné podle platných kolizních norem. Obdobné ustanovení lze najít i českém právu v zákoně o mezinárodním právu soukromém. Dle § 119 ZMPS je právem rozhodným pro spor právo zvolené stranami, pokud strany toto právo nezvolily, určí rozhodné právo rozhodci podle ustanovení ZMPS.

⁸⁵ Volba místa rozhodčího řízení neznamená, že na tomto místě musí probíhat veškeré procesní úkony. Strany si mohou dále ujednat, že jednání, výsledky svědků etc., budou probíhat v jiné lokalitě, než je určené místo rozhodčího řízení.

⁸⁶ PAUKNEROVÁ, Monika. Aktuální otázky používání zahraničního práva v soudním a v rozhodčím řízení. Op. cit. sub. 82. Str. 1267.

▪ **Procesní pravidla**

Rozhodčí řízení stojí na smluvní autonomii stran, která se vztahuje i na určení způsobu vedení řízení. Strany si mohou ujednat způsob vedení řízení například použitím rozhodčích pravidel. Sjednat si libovolná rozhodčí pravidla stranám sporu umožňuje Vzorový zákon UNCITRAL v článku 19, dle kterého si strany mohou sjednat procesní pravidla, kterými se bude rozhodčí tribunál řídit při vedení rozhodčího řízení. Velmi podobné ustanovení obsahuje rovněž zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčího nálezu. Dle ustanovení § 19 ZRŘ se mohou strany dohodnout na postupu, jakým bude vedeno rozhodčí řízení. Toto mohou učinit rovněž prostřednictvím pravidel rozhodčího řízení, pokud jsou tato pravidla přiložena k rozhodčí smlouvě.

Rozhodčí pravidla potom mohou upravovat celý postup vedení řízení včetně zahájení řízení, jmenování rozhodců a složení rozhodčího senátu, průběh rozhodčího řízení a jednání, vydání rozhodčího nálezu atd. Různé rozhodčí instituce vydaly svá rozhodčí pravidla, které mohou strany na své rozhodčí řízení aplikovat – mezi nejznámější patří např. Rozhodčí pravidla UNCITRAL⁸⁷, ICC Rules of arbitration⁸⁸, etc. Rozhodčím pravidlům se bude blíže věnovat kapitola 7 této diplomové práce.

V kapitole 2 již bylo popsáno, jak je upraveno zrušení rozhodčího nálezu soudem ve Vzorovém zákoně. Vzorový zákon však obsahuje pouze doporučenou právní úpravu mezinárodního rozhodčího řízení, není sám o sobě závazný. Nyní se proto autorka zaměří na právní úpravu v jednotlivých právních řádech.

V této kapitole bude proto srovnána právní úprava přezkumu rozhodčího nálezu v následujících státech: Německo, Austrálie (stát Queensland) a Velká Británie.

⁸⁷ Rozhodčí pravidla vydaná Komisí UNCITRAL, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/2010Arbitration_rulestr.html.

⁸⁸ Rozhodčí pravidla vydaná Mezinárodní obchodní komorou *International Chamber of Commerce* (ICC), [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/>.

Právní úpravě v České republice již byla věnována kapitola 5. Z těchto států implementovalo Vzorový zákon UNCITRAL pouze Německo a Austrálie, tyto dvě jurisdikce byly vybrány jako zástupci kontinentálního a angloamerického právního systému, které Vzorový zákon UNCITRAL implementovaly. Naopak Česká republika a Velká Británie nejsou plně kompatibilní se Vzorovým zákonem, opět je tudíž dán příklad jednoho státu s kontinentálním a jednoho s angloamerickým právním systémem, které se úpravou Vzorového zákona neřídí.

6.2. Zrušení rozhodčího nálezu dle německé právní úpravy

Německo patří mezi státy, které implementovaly do své právní úpravy Vzorový zákon UNCITRAL⁸⁹, rovněž patří mezi signatáře Newyorské úmluvy.⁹⁰

Rozhodčí řízení je v Německu upraveno v ustanovení § 1025 a násl. zákona *Zivilprozessordnung* (pro tento zákon se používá ustálená zkratka ZPO).⁹¹ Zrušení rozhodčího nálezu je potom upraveno v ustanovení § 1059 ZPO.

Dle ustanovení § 1059 ZPO může být rozhodčí nález zrušen soudem pouze z taxativně vymezených důvodů uvedených v ustanovení § 1059 odst. 2 ZPO. Německá právní úprava rovněž jako Vzorový zákon UNCITRAL rozlišuje mezi důvody pro zrušení rozhodčího nálezu, které musí být navrženy a prokázány jednou ze stran, a důvody, ke kterým přihlíží soud z úřední povinnosti.

Na návrh jedné ze stran, který musí být řádně odůvodněn, může být rozhodčí nález zrušen soudem z následujících důvodů:

- a) jedna ze stran sporu nebyla způsobilá k uzavření rozhodčí smlouvy nebo rozhodčí smlouva nebyla platná podle příslušného práva zvoleného stranami či podle německého;

⁸⁹ Seznam států s právní úpravou kompatibilní se Vzorovým zákonem je k dispozici na webových stránkách komise UNCITRAL, op. cit. sub. 7.

⁹⁰ Seznam států, které přistoupily k New Yorkské úmluvě je dostupný na oficiálních webových stránkách Komise UNCITRAL, op. cit. sub. 31.

⁹¹ *Zivilprozessordnung*, Německý občanský soudní řád, přijatý dne 12.09.1950, ve znění pozdějších předpisů, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/BJNR005330950.html>.

- b) jedna ze stran sporu nebyla řádně vyrozuměna o ustanovení rozhodce nebo o rozhodčím řízení, či jí bylo jiným způsobem znemožněno uplatnit svá práva;
- c) rozhodčí nález se týká předmětu sporu, o kterém nebyla uzavřená rozhodčí smlouva nebo který přesahuje rozsah rozhodčí smlouvy (pokud se toto týká pouze části předmětu sporu, týká se zrušení rozhodčího nálezu z tohoto důvodu pouze této části);
- d) složení rozhodčího soudu nebo rozhodčí řízení není v souladu s ujednáním stran či se ZPO.

Z vlastní iniciativy může soud zrušit rozhodčí nález, pokud zjistí, že:

- a) předmět sporu není způsobilý být předmětem rozhodčího řízení podle německého práva;
- b) uznání či výkon rozhodčího nálezu by byl v rozporu s veřejným pořádkem.

Ve srovnání s článkem 34 Vzorového zákona UNCITRAL je zřejmé, že jsou důvody pro zrušení rozhodčího nálezu soudem prakticky totožné. Výčet důvodů v ustanovení § 1059 ZPO je rovněž taxativní.⁹²

Zrušení rozhodčího nálezu soudem dle § 1059 ZPO je jediný prostředek, který umožňuje zásah soudu do rozhodčího řízení.⁹³ Vzhledem k tomu, že strany sporu uzavřením rozhodčí smlouvy svěřily svůj spor rozhodci a vyloučily tak pravomoc obecných soudů, není z tohoto důvodu přípustný přezkum rozhodčích nálezů soudem po věcné stránce.⁹⁴ Na druhou stranu rozhodčím nálezům jsou dle ustanovení § 1055 ZPO propůjčeny účinky pravomocného rozsudku a je proto

⁹² RAUSCHER, Thomas, KRÜGER, Wolfgang. *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen: Kommentar*. 5. vydání. Mnichov. Nakladatelství C.H. Beck. 2013. 7592 str. ISBN 978-3-406-68570-5. § 1059 odstavec 1.

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ VORWERK, Volkert, WOLF, Christian. *Zivilprozessordnung Kommentar*. 28. vydání. Mnichov. Nakladatelství C.H. Beck. 2018. § 1059, odstavec 1.

nezbytné, aby bylo spolehlivě zajištěno splnění základních podmínek rozhodčího řízení.⁹⁵

Návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem musí být podán příslušnému soudu ve lhůtě 3 měsíců od doručení rozhodčího nálezu. Po uběhnutí této lhůty již není možné namítat existenci některého z důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu soudem.⁹⁶

6.3. Zrušení rozhodčího nálezu dle australské právní úpravy

Austrálie patří mezi státy, které implementovaly do své právní úpravy Vzorový zákon UNCITRAL⁹⁷, rovněž patří mezi signatáře Newyorské úmluvy.⁹⁸ V Austrálii existuje různá právní úprava pro mezinárodní a tuzemské rozhodčí řízení. Mezinárodní rozhodčí řízení je upraveno zákonem *International Arbitration Act 1974*⁹⁹, který je platný ve všech Australských státech. Tento zákon byl podroben velké novelizaci v červenci 2010, v rámci které byl celý zákon modernizován, zároveň byla zohledněna novelizace Vzorového zákona UNCITRAL z roku 2006.¹⁰⁰ Na základě této novelizace potom jednotlivé státy Austrálie upravily

⁹⁵ MUSIELAK, Hans-Joachim, VOIT, Wolfgang. *Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz: Kommentar*. 15. vydání. Mnichov. Nakladatelství Franz Vahlen. 2018. ISBN: 978-3-8006-5622-6. § 1059 odstavec 1.

⁹⁶ MUSIELAK, Hans-Joachim, VOIT, Wolfgang. *Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz: Kommentar*. Op. cit. sub. 95. § 1059 odstavec 2.

⁹⁷ Seznam států s právní úpravou kompatibilní se Vzorovým zákonem je k dispozici na webových stránkách komise UNCITRAL, op. cit. sub. 7.

⁹⁸ Seznam států, které přistoupily k New Yorkské úmluvě je dostupný na oficiálních webových stránkách Komise UNCITRAL, op. cit. sub. 31.

⁹⁹ *International Arbitration Act 1974*, tedy Zákon o mezinárodním rozhodčím řízení přijatý Parlamentem Austrálie, oficiální znění zveřejněno na webových stránkách Federálního registru právních předpisů Austrálie, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2016C01110>.

¹⁰⁰ Reforms to the International Arbitration Act 1974. Australian Government, Attorney-General's Department. [online], [cit. 2. 12. 2016], dostupné zde: <https://www.ag.gov.au/consultations/pages/ReformstotheInternationalArbitrationAct1974.aspx>.

rovněž svou tuzemskou právní úpravu rozhodčího řízení, kterou má vlastní každý Australský stát.¹⁰¹

International Arbitration Act 1974 doslovně převzal právní úpravu ze Vzorového zákona UNCITRAL. Dle článku 16 zákona *International Arbitration Act 1974* nabývá Vzorový zákon UNCITRAL právní síly zákona. Text Vzorového zákona UNCITRAL je potom obsažen v příloze č. 2 zákona *International Arbitration Act 1974*. Pro mezinárodní rozhodčí řízení v Austrálii se tak uplatní přesně stejná právní úprava zrušení rozhodčího nálezu ze Vzorového zákona, která byla již popsána v kapitole 2 této diplomové práce. Žádná další možnost přezkumu rozhodčího nálezu není pro mezinárodní rozhodčí řízení připuštěna.

V této souvislosti je vhodné porovnat úpravu přezkumu rozhodčího nálezu v mezinárodním rozhodčím řízení s právní úpravou tuzemského rozhodčího řízení v jednom z australských států, a to ve státě Queensland. Najdeme zde totiž příklad právní úpravy možnosti odvolání v rozhodčím řízení.

Ve státě Queensland je rozhodčí řízení upraveno zákonem *Commercial Arbitration Act 2013*.¹⁰² Podle článku 1 se tento zákon uplatní na tzv. tuzemské rozhodčí řízení, kterým se rozumí rozhodčí řízení: (i) jehož strany měly v době uzavření rozhodčí smlouvy sídlo podnikání v Austrálii, (ii) jehož strany se smluvně dohodly, že si přejí své spory přenechat k rozhodnutí v rozhodčím řízení, (iii) které není rozhodčím řízením, na které se použije *International Arbitration Act 1974*. V úvodu v části 1A *Commercial Arbitration Act 2013* je vysvětleno, že i do tohoto zákona byla takřka doslovně implementována ustanovení Vzorového zákona UNCITRAL, tento zákon však rovněž obsahuje ustanovení nad rámec Vzorového zákona UNCITRAL.

¹⁰¹ MONICHINO Albert, NOTTAGE Luke, HU Diana. International Arbitration in Australia: Selected Case Notes and Trendstr. *Australian International Law Journal*. 2013, ročník 20, str. 181-211. ISSN: 1325-5029. str. 182.

¹⁰² *Commercial Arbitration Act 2013*, tedy Zákon o obchodní arbitráži, přijatý parlamentem státu Queensland dne 14. 3. 2013, oficiální znění zveřejněno na webových stránkách vlády státu Queensland, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.legislation.qld.gov.au/view/pdf/2013-05-17/act-2013-008>.

Přezkum rozhodčího nálezu je upraven v člancích 34 a 34A zákona *Commercial Arbitration Act 2013*. Článek 34 obsahuje doslovně převzatou úpravu zrušení rozhodčího nálezu ze Vzorového zákona, která byla již popsána v kapitole 2 této diplomové práce. *Commercial Arbitration Act 2013* však obohacuje základní úpravu převzatou ze Vzorového zákona UNCITRAL v článku 34A o možnost odvolání proti rozhodčímu nálezu. Článek 34A zákona *Commercial Arbitration Act 2013* obsahuje poměrně přísné podmínky, za jakých může být odvolání proti rozhodčímu nálezu připuštěno. Možnost odvolání proti rozhodčímu nálezu musí být především ujednána stranami sporu a zároveň připuštěna soudem.¹⁰³ Lhůta pro podání odvolání činí 3 měsíce od doručení rozhodčího nálezu.¹⁰⁴

Soud může odvolání připustit pouze pokud:

- a) rozhodnutí o předmětu sporu zásadně ovlivní práva jedné nebo více stran sporu;
- b) předmětná otázka, o které má odvolací soud rozhodnout, byla rovněž předmětem sporu před rozhodčím tribunálem;
- c) ze skutkových zjištění případu vyplývá, že
 - (i) rozhodnutí rozhodčího tribunálu je zjevně nesprávné nebo
 - (ii) na vyřešení sporné otázky je všeobecný veřejný zájem a rozhodnutí rozhodčího tribunálu dává vznik vážným pochybnostem;
- d) navzdory projevené vůli smluvních stran přenechat rozhodnutí sporu rozhodčímu tribunálu se zdá správné a vhodné přenechat rozhodnutí věci soudu.

Soud, kterému je svěřena pravomoc rozhodovat o odvolání proti rozhodčímu nálezu je Supreme Court of Queensland.¹⁰⁵ Soud může o odvolání rozhodnout tak, že (i) rozhodčí nález potvrdí, (ii) rozhodčí nález změní, (iii) vrátí věc rozhodčímu

¹⁰³ Článek 34A odst. 1 písm. a) zákona *Commercial Arbitration Act 2013*.

¹⁰⁴ Článek 34A odst. 6 zákona *Commercial Arbitration Act 2013*.

¹⁰⁵ Článek 6 zákona *Commercial Arbitration Act 2013*.

tribunálu k novému rozhodnutí spolu se svým právním názorem ve vztahu k otázce, která byla předmětem odvolání, nebo (iv) rozhodčí nález zruší úplně či z části.¹⁰⁶

Jedná se tedy o soudní přezkum rozhodčího nálezu, soud má dokonce možnost rozhodnout o merituu věci tím, že rozhodčí nález sám změní, odvolací řízení se tedy řídí apelačním principem.

Aby bylo odvolání proti rozhodčímu nálezu přípustné, je nezbytné, aby smluvní strany tuto možnost smluvně ujednaly. Článek 34A *Commercial Arbitration Act 2013* však pro tuto dohodu neurčuje žádnou konkrétní formu, dohoda tedy může být učiněna i konkludentně. Při výkladu konkludentní dohody o odvolání proti rozhodčímu nálezu lze analogicky vycházet z rozhodnutí Nejvyššího soudu státu New South Wales, který ve svém rozhodnutí *Ashjal Pty Ltd v Elders Toepfer Grain Pty Ltd*¹⁰⁷ stanovil tzv. test konkludentní dohody, ve kterém jsou popsány přesné požadavky, které taková dohoda musí splňovat, aby se dala považovat za dohodu o přípustnosti odvolání.¹⁰⁸ V praxi se ukázala jako problematická skutečnost, že se *Commercial Arbitration Act 2013* uplatní i na rozhodčí řízení vedené na základě rozhodčích smluv uzavřených před nabytím účinnosti tohoto zákona.¹⁰⁹

¹⁰⁶ Článek 34A odst. 7 zákona *Commercial Arbitration Act 2013*.

¹⁰⁷ *Ashjal Pty Ltd v Elders Toepfer Grain Pty Ltd* [2012] NSWSC 545.

¹⁰⁸ Pozn. právní úprava přezkumu rozhodčího nálezu ve státě New South Wales (zákon) je totožná jako právní úprava ve státě Queensland.

¹⁰⁹ GRANGER, Julie, SHAFRUDDIN, Zara. *The right to appeal an arbitral award: Express may be best*. Clayton Utz. 2. 7. 2012. [online], [cit. 17. 5. 2018], dostupné zde: <https://www.claytonutz.com/knowledge/2012/july/the-right-to-appeal-an-arbitral-award-express-may-be-best> .

6.4. Zrušení rozhodčího nálezu dle britské právní úpravy

Velká Británie se připojila k Newyorské úmluvě,¹¹⁰ nicméně Vzorový zákon UNCITRAL byl implementován pouze do právního řádu ve Skotsku, na Bermudách a Britských panenských ostrovech, nikoli však v celé Velké Británii.¹¹¹

V Anglii, Walesu a Severním Irsku je rozhodčí řízení upraveno zákonem *Arbitration Act 1996* z roku 1996.¹¹² Ve Skotsku je rozhodčí řízení upraveno zákonem *Arbitration (Scotland) Act 2010*, který převzal úpravu ze Vzorového zákona UNCITRAL.¹¹³

Zákon *Arbitration Act 1996* upravuje napadnutí rozhodčího nálezu u soudu v článcích 67, 68 a 69, každý z těchto článků obsahuje jiné důvody a rovněž rozdíly v průběhu přezkumného řízení. Článek 67 *Arbitration Act 1996* upravuje zrušení rozhodčího nálezu pro nedostatek pravomoci rozhodčího tribunálu, článek 68 *Arbitration Act 1996* upravuje zrušení rozhodčího nálezu pro závažná procesní pochybení. Článek 69 potom připouští zcela ojedinělou možnost věcného přezkumu rozhodčího nálezu při splnění dodatečných podmínek.¹¹⁴

Přípustné důvody, pro které může být rozhodčí nález napaden u soudu dle článků 67 a 68 zákona *Arbitration Act 1996*, jsou následující:

¹¹⁰ Seznam států, které přistoupily k New Yorské úmluvě je dostupný na oficiálních webových stránkách Komise UNCITRAL, op. cit. sub. 31.

¹¹¹ Seznam států s právní úpravou kompatibilní se Vzorovým zákonem je k dispozici na webových stránkách komise UNCITRAL, op. cit. sub. 7.

¹¹² *Arbitration Act 1996* (c23), zákon o rozhodčím řízení Spojeného Království přijatý dne 17.6.1996, který se uplatní v Anglii, Walesu a Severním Irsku, platné znění v anglickém jazyce je dostupné na oficiálních webových stránkách britské sbírky zákonů [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1996/23>.

¹¹³ Úprava ve Vzorovém zákoně UNCITRAL byla již popsána v kapitole 2, proto se Skotskou úpravou nebudeme dále zabývat.

¹¹⁴ JHANGIANI, Sapna, VINOVRSKI, Nicola. Appeals of Issues of Foreign Law under the English Arbitration Act 1996 – a Matter of Fact. *Dispute Resolution International*. 2013. Ročník 7, číslo 1. str. 15-30. ISSN: 2075-5333. Str. 16.

- a) nedostatek příslušnosti tribunálu k rozhodnutí sporu;¹¹⁵
- b) závažné porušení práva, kterým se rozumí následující:¹¹⁶
 - (i) nedodržení základních povinností ze strany tribunálu;¹¹⁷
 - (ii) překročení pravomocí ze strany tribunálu;
 - (iii) nedodržení procesních pravidel ujednaných stranami ze strany tribunálu;
 - (iv) nevypořádání se se všemi spornými otázkami;
 - (v) překročení pravomocí ze strany jakékoli rozhodčí či jiné instituce či osoby, které byly svěřeny pravomocí stranami sporu ve vztahu k rozhodčímu řízení či rozhodčímu nálezu;
 - (vi) nejednoznačnost či nejasnost rozhodčího nálezu;
 - (vii) dosažení vydání rozhodčího nálezu podvodem či jiným jednáním v rozporu s veřejným pořádkem;
 - (viii) nedodržení požadované formy rozhodčího nálezu;
 - (ix) jakýkoli jiný rozpor s právem v průběhu řízení nebo v rozhodčím nálezu ze strany tribunálu nebo ze strany jakékoli rozhodčí či jiné instituce či osoby, které byly svěřeny pravomocí stranami sporu ve vztahu k rozhodčímu řízení či rozhodčímu nálezu.

Dále je dle článku 69 zákona *Arbitration Act 1996* možné (pokud se strany nedohodly jinak) podat odvolání z důvodu nesprávného posouzení právních otázek. Tato varianta je však přípustná pouze pokud s tím vyjádřily souhlas všechny strany

¹¹⁵ Článek 67 *Arbitration Act 1996*.

¹¹⁶ Za předpokladu, že má soud důvodně za to, že takové závažné porušení způsobilo či způsobí zásadní nespravedlnost vůči jedné ze stran.

¹¹⁷ Mezi tyto tzv. general duties patří: rozhodovat spravedlivě a nestranně, udělit prostor oběma stranám sporu k vyjádření a hájení svých práv, uplatňovat procesní pravidla vhodná pro daný spor, vyhnout se neúměrnému prodlení či neúměrným nákladům a poskytovat spravedlivý způsob rozřešení předmětu sporu.

sporu nebo pokud odvolání povolil soud.¹¹⁸ Soud potom odvolání může povolit pouze z důvodů vymezených v odstavci 3 článku 69 zákona *Arbitration Act 1996*.

Podle odstavce 3 článku 69 zákona *Arbitration Act 1996* soud odvolací řízení povolí pouze v případě, že:

- a) rozhodnutí o předmětu sporu zásadně ovlivní práva jedné nebo více stran sporu;
- b) předmětná otázka, o které má odvolací soud rozhodnout, byla rovněž předmětem sporu před rozhodčím tribunálem;
- c) ze skutkových zjištění případu vyplývá, že
 - (i) rozhodnutí rozhodčího tribunálu je zjevně nesprávné nebo
 - (ii) na vyřešení sporné otázky je všeobecný veřejný zájem a rozhodnutí rozhodčího tribunálu dává vznik vážným pochybnostem;
- (d) navzdory projevené vůli smluvních stran přenechat rozhodnutí sporu rozhodčímu tribunálu se zdá správné a vhodné přenechat rozhodnutí věci soudu.

Podání odvolání dle článků 67, 68, 69 *Arbitration Act 1996* je přípustné pouze v případě, že odvolatel využil všechny ostatní možnosti obrany proti rozhodčímu nálezu, které má k dispozici.¹¹⁹ *Arbitration Act 1996* rovněž stanoví lhůtu 28 dní na podání návrhu na přezkum.¹²⁰

Zrušení rozhodčího nálezu britským soudem a podání odvolání proti rozhodčímu nálezu je přípustné pouze u rozhodčích nálezů vydaných v Anglii, Walesu nebo Severním Irsku.¹²¹

¹¹⁸ Kolektiv autorů Halsbury's Laws. *Halsbury's Laws of England Volume 2 (2017)*. 5. vydání. Nakladatelství Lexis Nexis. 2017. ISBN: 9781474305969. Appeal on a question of law arising out of an award. Str. 578.

¹¹⁹ Článek 70 odst. 2 *Arbitration Act 1996* - přezkum rozhodčím soudem či oprava a doplnění rozhodčího nálezu.

¹²⁰ Článek 70 odst. 3 *Arbitration Act 1996*.

¹²¹ Článek 2 odst. 1 *Arbitration Act 1996*.

Odvolání pro nesprávné právní posouzení věci je možné podat pouze, pokud se spor řídí britským právem, konkrétně tedy soud v Anglii a Walesu může připustit odvolání, pokud se spor řídí právem Anglii a Walesu, soud v Severním Irsku potom může připustit odvolání, pokud byl rozhodčí nález vydán podle práva platného v Severním Irsku.¹²² Tento princip je odůvodněn tím, že na otázky britského práva se vztahuje zásada *iura novit curia*, tyto otázky nejsou předmětem dokazování. Na zahraniční právo se tato zásada nevztahuje a strany jsou tak povinny sporné otázky zahraničního práva prokázat stejně jako všechny ostatní skutkové okolnosti.¹²³

Odvolací řízení se odehrává bez jednání, soud však může jednání nařídit, pokud to považuje za nezbytné.¹²⁴ Soud může v odvolacím řízení rozhodčí nález potvrdit, změnit, zrušit či věc vrátit rozhodčímu soudu k novému projednání.¹²⁵

Ustanovení článku 69 *Arbitration Act 1996* není kogentní a strany sporu mohou jeho aplikaci vyloučit v rozhodčí smlouvě. Takto je vyloučena aplikace tohoto ustanovení v některých rozhodčích pravidlech, která budou blíže představena v kapitole 7 této diplomové práce. Například rozhodčí pravidla LCIA vydaná rozhodčím soudem *The London Court of International Arbitration* (LCIA) se sídlem v Londýně aplikaci tohoto ustanovení vylučují.¹²⁶ Vyloučení tohoto ustanovení je v rozhodčím řízení podle britského práva poměrně běžné.¹²⁷

Jak je tedy z výše uvedeného zřejmé, Velká Británie se odchýlila od výlučné přípustnosti přezkumu rozhodčího nálezu v řízení o zrušení rozhodčího nálezu dle článku 34 Vzorového zákona, neboť připouští i další důvody a možnosti

¹²² Článek 82 odst. 1 *Arbitration Act 1996*.

¹²³ JHANGIANI, Sapna, VINOVRSKI, Nicola. *Appeals of Issues of Foreign Law under the English Arbitration Act 1996 – a Matter of Fact*. Dispute Resolution International. 2013. Ročník 7, číslo 1. str. 15-30. ISSN: 2075-5333.

¹²⁴ Článek 69 odst. 5 *Arbitration Act 1996*.

¹²⁵ Článek 69 odst. 7 *Arbitration Act 1996*.

¹²⁶ Blíže k těmto rozhodčím pravidlům viz kapitola 7.1.4.

¹²⁷ Kolektiv autorů Halsbury's Laws. *Halsbury's Laws of England Volume 2 (2017)*. 5. vydání. Nakladatelství Lexis Nexis. 2017. ISBN: 9781474305969. Appeal on a question of law arising out of an award. Str. 578.

napadení rozhodčího nálezu u soudu a připouští i meritorní přezkum rozhodčího nálezu soudem.¹²⁸ Zákon *Arbitration Act 1996* však tyto možnosti zároveň omezuje, jednak tím, že stranám umožňuje od této úpravy smluvně odchýlit, dále je věcný přezkum omezen pouze na rozhodčí nálezy vydané v Anglii, Walesu nebo Severním Irsku, které se řídí místním právem, rovněž je vyžadováno přivolení soudu za určitých podmínek, dodržení lhůty a vyčerpání veškerých dalších opravných prostředků.¹²⁹

Pokud si účastníci řízení hodlají zvolit místo rozhodčího řízení ve Velké Británii, je vhodné, aby si byli vědomi této specifické právní úpravy a aby se k otázce odvolání proti rozhodčího nálezu vyjádřili v rozhodčí smlouvě.

6.5. Dílčí závěr kapitoly 6

Jak bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, do právního řádu Německa a Austrálie byl implementován Vzorový zákon UNCITRAL. Naopak právní úprava rozhodčího řízení ve Velké Británii a v České republice není se Vzorovým zákonem plně kompatibilní.

V německém právním řádu je zrušení rozhodčího nálezu upraveno v § 1059 německého občanského soudního řádu *Zivilprozessordnung* neboli ZPO. Toto ustanovení se vztahuje jak na mezinárodní, tak na tuzemské rozhodčí řízení. V tomto ustanovení byla doslovně přejata právní úprava v článku 34 Vzorového zákona UNCITRAL. V Německu je proto možné docílit zrušení rozhodčího nálezu soudem z taxativně vymezených důvodů, které se však týkají pouze procesních pochybení. Věcný přezkum rozhodčích nálezů soudem je dle německého práva vyloučen, tento závěr potvrzuje i odborná literatura.

V Austrálii existuje naopak dvojí právní úprava mezinárodního a tuzemského rozhodčího řízení. Mezinárodní rozhodčí řízení je upraveno na úrovni federace

¹²⁸ GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Op. cit. sub. 81. Str. 33.

¹²⁹ GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Op. cit. sub. 81. Str. 34.

zákonem *International Arbitration Act 1974*, dále má každý australský stát vlastní zákon týkající se tuzemského rozhodčího řízení. Ve vztahu k mezinárodnímu rozhodčímu řízení byl do zákona *International Arbitration Act 1974* inkorporován Vzorový zákon UNCITRAL, kterému byla tímto zákonem propůjčena právní síla zákona. Ve vztahu k mezinárodnímu rozhodčímu řízení tak věcný přezkum rozhodčích nálezů soudem není přípustný. Ve vztahu k tuzemskému rozhodčímu řízení se však právní úprava liší. Autorka se zaměřila na právní úpravu ve státě Queensland, kde je rozhodčí řízení upraveno zákonem *Commercial Arbitration Act 2013*. Dle článku 34A tohoto zákona je možné podat odvolání proti rozhodčímu nálezu, pokud si to strany ujednají a zároveň jsou naplněny poměrně striktní podmínky, aby toto odvolání bylo soudem připuštěno. Podmínky pro připuštění odvolání proti rozhodčímu nálezu dle článku 34A *Commercial Arbitration Act 2013* jsou potom prakticky totožné jako podmínky pro připuštění odvolání proti rozhodčímu nálezu stanovené v britské právní úpravě v článku 69 *Arbitration Act 1996*. Narozdíl od britské právní úpravy je však dle právní úpravy v Austrálii ve státě Queensland odvolání přípustné pouze, pokud si strany tuto možnost smluvně ujednaly a pokud odvolání zároveň připustil soud.

Rozhodčí řízení ve Velké Británii s výjimkou Skotska je upraveno zákonem *Arbitration Act 1996*. Tento zákon obsahuje velmi specifickou právní úpravu zrušení rozhodčího nálezu soudem v článku 69, který připouští věcný přezkum rozhodčího nálezu soudem. Odvolání proti rozhodčímu nálezu musí být buď ujednáno stranami v rozhodčí smlouvě nebo musí být v daném konkrétním případě připuštěno soudem. Podmínky pro připuštění odvolání proti rozhodčímu nálezu soudem jsou potom nastavené poměrně striktně. Stranám je však dána možnost odvolání proti rozhodčímu nálezu vyloučit, tuto možnost volí mnoho rozhodčích pravidel.

7. Smluvní rozšíření věcného přezkumu rozhodčích nálezů

V předešlých kapitolách bylo předestřeno, jaké možnosti přezkumu nabízí mezinárodní úmluvy i jednotlivé národní právní řády. Jak bylo v předchozích kapitolách zjištěno, možnosti stran, jak docílit věcného přezkumu rozhodčího nálezu jsou velmi omezené. Věcný přezkum je v zásadě umožněn zejména v případě, že se na tom strany dohodnou v rozhodčí smlouvě.

Právě v rozhodčí smlouvě či doložce mohou strany do velké míry ovlivnit pravidla rozhodčího řízení včetně možnosti přezkumu rozhodčího nálezu. Jedním z faktorů, které smluvní strany musí zvážit při uzavírání rozhodčí smlouvy či doložky je volba procesních pravidel a případně instituce, které bude rozhodčí řízení svěřeno. Účastníci buď mohou své rozhodčí řízení přímo svěřit rozhodčí instituci či se mohou rozhodnout pro rozhodčí řízení „ad hoc“ a sjednat si libovolně postup v řízení či převzít rozhodčí pravidla vydaná některou z rozhodčích institucí. Tento krok není nezbytný, nicméně je v obchodních vztazích hojně využíván. Zahrnutím rozhodčích pravidel či svěřením rozhodčího řízení konkrétní instituci mají strany sjednaný základní rámec procesních pravidel, kterými se řízení bude řídit a je tak posílena právní jistota pro obě strany sporu.¹³⁰

Rovněž v případě přezkumu rozhodčího nálezu si mohou strany vedle samotné možnosti přezkumu rozhodčího nálezu ujednat, jakými pravidly se bude případné přezkumné řízení řídit a případně převzít některá z existujících rozhodčích pravidel.¹³¹ V posledních letech byly vydány různými institucemi rovněž zvláštní rozhodčí pravidla pro přezkumné řízení.

¹³⁰ STIPANOWICH, Thomas J. Arbitration And Choice: Taking Charge of the "New Litigation". Depaul Business & Commercial Law Journal. 2009, ročník 7, číslo 3. str. 383-436. ISSN: 1542-2763. Str.431.

¹³¹ Jak bylo rozvedeno v kapitole 4.2 této diplomové práce, český právní řád výslovně umožňuje, aby si smluvní strany ujednaly v rozhodčí smlouvě možnost přezkumu rozhodčího nálezu jinými rozhodci. Na přezkumné řízení potom platí ustanovení ZRR. Dle § 19 ZRR je možné, aby strany sporu určily postup v řízení pomocí pravidel rozhodčího řízení. Tento postup se potom analogicky vztahuje i na přezkumné řízení, ve kterém strany rovněž mohou určit postup v řízení například právě pomocí rozhodčích pravidel pro odvolací řízení.

Jak bylo výše uvedeno, v praxi bývá rozhodčí řízení buď svěřeno rozhodčím institucím za použití jejich rozhodčích pravidel nebo se koná rozhodčí řízení „*ad hoc*“ za použití rozhodčích pravidel zvolených stranami. Rozhodčí pravidla obecně tak mohou obsahovat další relevantní úpravu týkající se přezkumu rozhodčího řízení. Níže bude v první podkapitole nejprve rozebráno, jak k přezkumu rozhodčího nálezu přistupují nejběžněji užívaná rozhodčí pravidla. V další podkapitole budou dále představena a srovnána zvláštní fakultativní odvolací rozhodčí pravidla, která nabízí stranám možnost přezkumného řízení.

7.1. Přezkum rozhodčího nálezu v nejběžněji užívaných rozhodčích pravidlech

V této podkapitole se autorka zaměří na nejznámější rozhodčí pravidla vydaná renomovanými rozhodčími institucemi a bude analyzovat jejich přístup ke dvojinstančnímu rozhodčímu řízení.

7.1.1. Rozhodčí pravidla ICC Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *ICC Arbitration Rules* jsou rozhodčí pravidla vydaná daná Mezinárodní obchodní komorou *International Chamber of Commerce* (ICC) se sídlem v Paříži.¹³² Dle článku 34 odst. 6 rozhodčích pravidel ICC je vydaný rozhodčí nález závazný pro strany sporu. Předložením sporu rozhodčímu soudu dle rozhodčích pravidel ICC se strany vzdávají opravných prostředků proti rozhodčímu nálezu, pokud se jich lze právoplatně vzdát, strany se rovněž zavazují umožnit bezodkladný výkon vydaného rozhodčího nálezu. Rozhodčí pravidla ICC tedy přezkum rozhodčího nálezu neumožňují. S ohledem na českou právní úpravu tak tyto rozhodčí pravidla vylučují přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci dle ustanovení § 27 ZRŘ, nikoli však zrušení rozhodčího nálezu soudem dle ustanovení § 31 ZRŘ, neboť zrušení rozhodčího nálezu soudem strany nemohou smluvně vyloučit. Tyto pravidla dále například vylučují odvolání proti rozhodčímu

¹³² Rozhodčí pravidla ICC Arbitration Rules, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/>.

nálezu dle britského práva, které připouští věcný přezkum rozhodčího nálezu v článku 69 *Arbitration Act 1996*.¹³³

7.1.2. Rozhodčí pravidla UNCITRAL

Rozhodčí pravidla UNCITRAL byla vydaná Komisí UNCITRAL.¹³⁴ Dle článku 34 odst. 2 rozhodčích pravidel UNCITRAL je vydaný rozhodčí nález finální a závazný pro obě strany. Strany se zavazují rozhodčí nález neprodleně vykonat. Rovněž rozhodčí pravidla UNCITRAL tak neumožňují věcný přezkum rozhodčích nálezů.

7.1.3. Rozhodčí pravidla AAA International Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *AAA International Arbitration Rules* jsou rozhodčí pravidla vydaná americkou rozhodčí asociací *American Arbitral Association*. Dle článku 30 odst. 1 těchto rozhodčích pravidel je vydaný rozhodčí nález finální a závazný pro strany sporu, strany se rovněž zavazují rozhodčí nález bez odkladu vykonat. Ve vztahu k přezkumu rozhodčímu nálezu rozhodčí pravidla AAA stanoví, že pokud se strany nedohodnou jinak, vzdávají se práva na jakoukoli formu odvolání, přezkumu či zrušení rozhodčího nálezu soudem, pokud právo umožňuje se takového prostředku vzdát. Věcný přezkum je tedy dle těchto pravidel sám o sobě nepřipustný, stranám je však dána možnost se od tohoto pravidla smluvně odchýlit a věcný přezkum si ujednat. Americká rozhodčí asociace AAA potom vydala vedle standardních rozhodčích pravidel ještě fakultativní odvolací pravidla, která stranám nabízí variantu odvolání proti rozhodčímu nálezu ke zvláštnímu odvolacímu rozhodčímu tribunálu. Tato fakultativní odvolací rozhodčí pravidla jsou detailněji popsána v kapitole 7.2.1 této diplomové práce.

¹³³ Blíže viz kapitola 6.4 této diplomové práce.

¹³⁴ Rozhodčí pravidla UNCITRAL, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/2010Arbitration_rules.html.

7.1.4. Rozhodčí pravidla LCIA Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *LCIA Arbitration Rules* jsou rozhodčí pravidla vydaná rozhodčím soudem *The London Court of International Arbitration* (LCIA) se sídlem v Londýně.¹³⁵ Na tato rozhodčí pravidla je důležité se zaměřit zejména s ohledem na zvláštní úpravu odvolání proti rozhodčímu řízení v britském zákoně *Arbitration Act 1996*, která umožňuje za zvláštních podmínek odvolání proti rozhodčímu nálezu, pokud tuto možnost strany smluvně nevyloučí.¹³⁶ Rozhodčí pravidla LCIA stanoví v článku 26.8, že každý rozhodčí nálezn je finální a závazný pro strany sporu; strany se zavazují rozhodčí nález okamžitě bez zbytečného odkladu vykonat. Dle tohoto ustanovení se strany vzdávají svého práva na jakoukoli formu odvolání, přezkumu či zrušení rozhodčího nálezu soudem, pokud není zákonem vyloučeno se takového práva vzdát. Rozhodčí pravidla LCIA tudíž vylučují věcný přezkum rozhodčích nálezů, zejména potom odvolání podle článku 69 *Arbitration Act 1996*.¹³⁷

7.1.5. Rozhodčí pravidla CPR Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *CPR Arbitration Rules* jsou rozhodčí pravidla vydaná neziskovou organizací *International Institute for Conflict Prevention & Resolution* (zkráceně CPR) se sídlem v New Yorku.¹³⁸ Dle pravidla 15.6 těchto rozhodčích pravidel je rozhodčí nález finální a závazný pro strany sporu; strany sporu se zavazují rozhodčí nález bezodkladně vykonat. Rozhodčí pravidla tak sama o sobě odvolání proti rozhodčímu nálezu nepřipouští, není však vyloučeno, aby si strany ujednaly přezkum rozhodčího nálezu odlišně. Instituce CPR vedle standardních

¹³⁵ Rozhodčí pravidla LCIA Arbitration Rules [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2014.aspx.

¹³⁶ K této právní úpravě blíže viz kapitola 6.4.

¹³⁷ WALLER Philip, FONTAINE Barbara, PRICE Nigel. *Atkin's Court Forms: Arbitration vol. 6(2)*. Londýn. Nakladatelství Lexis Nexis. 1991. ISBN: 9780406083029. Kapitola 75: Enforcement of an LCIA arbitration award, odst. 375.

¹³⁸ Rozhodčí pravidla CPR, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.cpradr.org/resource-center/rules/arbitration>.

rozhodčích pravidel rovněž vydala zvláštní fakultativní odvolací rozhodčí pravidla, které stranám umožňují si jednoduše ujednat určitou formu odvolacího rozhodčího řízení.¹³⁹

7.1.6. Rozhodčí pravidla SCC Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *SCC Arbitration Rules* neboli celým názvem *Arbitration Rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce* byla vydána obchodní komorou ve Stockholmu.¹⁴⁰ Rozhodčí pravidla SCC obsahují velmi podobnou úpravu jako rozhodčí pravidla UNCITRAL. Dle článku 46 rozhodčích pravidel SCC je vydaný rozhodčí nález finální a závazný pro strany sporu. Podřízením rozhodčího řízení těmto pravidlům se strany zavazují vydaný rozhodčí nález bezodkladně vykonat. Rozhodčí pravidla SCC proto rovněž odvolání proti rozhodčímu nálezu neumožňují.

7.1.7. Rozhodčí pravidla CIETAC Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *CIETAC Arbitration Rules* jsou rozhodčí pravidla vydaná Čínskou mezinárodní hospodářskou a obchodní arbitrážní komisí *China International Economic and Trade Arbitration Commission* (CIETAC).¹⁴¹ Rovněž rozhodčí pravidla CIETAC stanoví v článku 49 odst. 9, že je vydaný rozhodčí nález finální a závazný. Žádná ze stran není oprávněná dle těchto rozhodčích pravidel napadnout vydaný rozhodčí nález u soudu či podat žádost k jakékoli jiné instituci na přezkum rozhodčího nálezu.

7.1.8. Rozhodčí pravidla ACICA Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *ACICA Arbitration Rules* jsou rozhodčí pravidla vydaná australskou rozhodčí institucí *Australian Centre for International Commercial*

¹³⁹ K těmto rozhodčím pravidlům blíže viz kapitola 7.2.2.

¹⁴⁰ Rozhodčí pravidla SCC Arbitration Rules [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://www.sccinstitute.com/dispute-resolution/rules/>.

¹⁴¹ Rozhodčí pravidla *CIETAC Arbitration Rules* [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://www.cietac.org/index.php?m=Page&a=index&id=106&l=en>.

Arbitration (ACICA).¹⁴² Dle článku 38.2 rozhodčích pravidel ACICA je rozhodčí nález finální a závazný; strany jsou povinny rozhodčí nález bezodkladně vykonat. Ani tato pravidla tak neumožňují věcný přezkum rozhodčích nálezů.

7.1.9. Dílčí závěr kapitoly 7.1

Všechna výše analyzovaná rozhodčí pravidla obsahují ustanovení, dle kterého je vydaný rozhodčí nález finální a závazný pro obě strany, které se převzetím rozhodčích pravidel zavazují rozhodčí nález bezodkladně vykonat. Žádná z nejběžněji užívaných rozhodčích pravidel neobsahují možnost odvolání či věcného přezkumu rozhodčího nálezu, naopak některá pravidla takovou možnost výslovně vylučují.

7.2. Fakultativní odvolací rozhodčí pravidla

V posledních letech vydaly různé rozhodčí instituce svá fakultativní odvolací rozhodčí pravidla, která nabízí úpravu odvolacího rozhodčího řízení, kterou strany mohou vzájemnou dohodou uplatnit na svůj spor. Tato odvolací rozhodčí pravidla dávají stranám možnost přezkumu rozhodčího nálezu dle předem daných zvláštních odvolacích pravidel, díky kterým se lze vyhnout neúměrným průtahům spojeným s přezkumem rozhodčího nálezu a právní nejistotě.¹⁴³ Jak uvádí Thomas Stipanowich ve svém článku zveřejněném v *Depaul Business & Commercial Law Journal*, dohody o uplatnění odvolacích rozhodčích pravidel jsou jakožto platně a řádně uzavřené smlouvy vymahatelné jako jakékoli jiné rozhodčí smlouvy, totéž platí i pro následně vydaný odvolací rozhodčí nález.¹⁴⁴

V této podkapitole budou autorkou analyzována následující odvolací rozhodčí pravidla:

¹⁴² Rozhodčí pravidla *ACICA Arbitration Rules*, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://acica.org.au/acica-rules-2016/>.

¹⁴³ STIPANOWICH, Thomas J. *Arbitration And Choice: Taking Charge of the "New Litigation"*. Op. cit. sub.130. Str.430.

¹⁴⁴ Tamtéž.

- Fakultativní odvolací rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* vydaná americkou rozhodčí asociací *American Arbitral Association*; ¹⁴⁵
- Fakultativní odvolací rozhodčí pravidla *CPR Arbitration Appeal Procedure*, které vydal Mezinárodní institut pro prevenci a řešení sporů *International Institute for Conflict Prevention and Resolution*; ¹⁴⁶
- Fakultativní odvolací rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* vydaná rozhodčí institucí *Judicial Arbitration and Mediation Services*; ¹⁴⁷
- Fakultativní odvolací rozhodčí pravidla *European Court of Arbitration Rules* vydaná Evropským rozhodčím soudem *The European Court of Arbitration*. ¹⁴⁸

Tato odvolací rozhodčí pravidla jsou fakultativní, což znamená, že se strany mohou rozhodnout, zda je chtějí aplikovat ve svém rozhodčím řízení. ¹⁴⁹ Rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* a *CPR Arbitration Appeal Procedure* stojí na bázi tzv. *opt-in*, tedy na principu, že se uplatní pouze, pokud si to strany sporu výslovně sjednají, nepoužijí se automaticky. ¹⁵⁰ Naopak v případě *European Court of Arbitration Rules* ¹⁵¹

¹⁴⁵ *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde <https://www.adr.org/aaa/ShowProperty?nodeId=UCM/ADRSTAGE2016218>.

¹⁴⁶ *International Institute for Conflict Prevention and Resolution (CPR) Arbitration Appeal Procedure*, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.cpradr.org/resource-center/rules/arbitration/appellate-arbitration-procedure>

¹⁴⁷ *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.jamsadr.com/appeal/>.

¹⁴⁸ *European Court of Arbitration Rules*, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://cour-europe-arbitrage.org/content.php?lang=en&delegation=1&id=1>.

¹⁴⁹ CARRETEIRO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. *Journal of International Arbitration*. 2016, ročník 33, číslo 2. ISSN: 0255-8106. str. 188-189.

¹⁵⁰ CARRETEIRO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. Op. cit. sub. 149. str. 199.

se možnost odvolacího řízení použije v každém rozhodčím řízení vedeném dle těchto rozhodčích pravidel, ledaže strany přezkum rozhodčího nálezu výslovně vyloučí.¹⁵² Rozhodčí pravidla *CPR Arbitration Appeal Procedure* obsahují vzorové doporučené znění doložky, která umožní přezkum rozhodčího nálezu a uplatnění těchto odvolacích rozhodčích pravidel.¹⁵³

Smysl těchto fakultativních odvolacích rozhodčích pravidel má být vytvoření efektivního, standardizovaného odvolacího rozhodčího řízení, které umožňuje přezkum rozhodčího nálezu na vysoké úrovni, které však přitom sleduje cíl rychlého, efektivního a spravedlivého přezkumu rozhodčího nálezu.¹⁵⁴

Nyní tedy budou analyzována a srovnána výše uvedená zvláštní odvolací rozhodčí pravidla, a to zejména s ohledem na následující kritéria:

- doba trvání odvolacího řízení, lhůta na podání odvolání;
- existence odkladného účinku a efekt podaného odvolání na původní rozhodčí nález;
- složení odvolacího rozhodčího tribunálu;
- rozsah přezkumu původního rozhodčího nálezu a rozhodnutí o odvolání proti rozhodčímu nálezu.

V příloze č. 1 této diplomové práce se nachází přehledná tabulka se srovnáním jednotlivých článků těchto odvolacích rozhodčích pravidel z hlediska výše uvedených kritérií.

¹⁵¹ Pozn. *European Court of Arbitration Rules* jsou na rozdíl od zbylých třech odvolacích rozhodčích pravidel standardní rozhodčí pravidla, která obsahují možnost odvolacího řízení. Odvolací řízení dle těchto pravidel lze proto provést pouze, pokud se rozhodčí řízení řídí těmito pravidly.

¹⁵² Článek 28.1 *European Court of Arbitration Rules*.

¹⁵³ Standardní odvolací rozhodčí doložka: “*An appeal may be taken under the CPR Arbitration Appeal Procedure from any final award of an arbitral panel in any arbitration arising out of or related to this agreement that is conducted in accordance with the requirements of such Appeal Procedure. Unless otherwise agreed by the parties and the appeal tribunal, the appeal shall be conducted at the place of the original arbitration.*”.

¹⁵⁴ Úvod do rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

7.2.1. AAA's Optional Appellate Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* jsou fakultativní odvolací rozhodčí pravidla vydána Americkou rozhodčí asociací.¹⁵⁵ Americká rozhodčí asociace neboli *The American Arbitration Association* (AAA) je nezisková organizace s pobočkami v USA, která poskytuje celou škálu služeb na poli mezinárodního řešení sporů. AAA je instituce, která nabízí správu rozhodčího řízení od podání žaloby do vydání rozhodnutí, poskytuje různé administrativní služby jak v rozhodčím řízení vedeném v USA, tak v mezinárodním rozhodčím řízení prostřednictvím *International Centre for Dispute Resolution* (ICDR).¹⁵⁶

Důvod, proč se tato instituce rozhodla odvolací rozhodčí pravidla vydat, je osvětlen v úvodu do těchto pravidel: „Rozhodčí nález bude tradičně zrušen soudy pouze za předpokladu, že došlo k naplnění zákonem stanovených okolností. Nicméně v některých případech mohou strany sporu požadovat možnost komplexního věcného přezkumu rozhodčího nálezu v rámci rozhodčího řízení“.¹⁵⁷ Aby tak stranám byl poskytnut jednodušší, standardizovaný proces, byly vydány AAA's Optional Appellate Arbitration Rules.

A. Rychlost odvolacího řízení

Co se týče rychlosti odvolacího rozhodčího řízení, *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* předpokládají, že standardně by mělo být vydáno rozhodnutí v odvolacím řízení do tří měsíců od zahájení odvolacího řízení.¹⁵⁸ Stranám je poskytnuta dostatečná lhůta k podání odvolání, které musí být podáno do 30 dnů od doručení rozhodčího nálezu.¹⁵⁹

¹⁵⁵ Rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

¹⁵⁶ Viz oficiální webové stránky American Arbitration Association, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.adr.org/aaa/faces/home>.

¹⁵⁷ Úvod do rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* s, op. cit. sub. 145.

¹⁵⁸ Úvod do rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

¹⁵⁹ Článek 3 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

V rozhodčích pravidlech je přesně stanoven průběh odvolacího řízení včetně poměrně striktních lhůt. Článek 17 *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* stanoví, jaká vyjádření mohou strany podat, v jakém rozsahu a lhůtě.¹⁶⁰ Vyjádření k podanému odvolání a následná replika musí být podány do 21 dní od doručení odvolání či vyjádření, obě tato podání nesmí být delší než 30 normostran. Případně další vyjádření a replika k němu potom musí být podáno do 10 dní a nesmí přesáhnout 10 normostran. Tato pravidla výrazně přispívají k urychlení celého odvolacího řízení.

Článek 19 těchto rozhodčích pravidel potom stanoví rozhodcům 30denní lhůtu na rozhodnutí od doručení posledního vyjádření stran a zamezuje tak průtahům ze strany rozhodčího tribunálu.

B. Odkladný účinek odvolání

Podání odvolání má právní následky na původní rozhodčí nález, který tímto přestává být finální¹⁶¹ a není tudíž možné, aby došlo k jeho změně, opravě či zrušení ze strany soudu či aby došlo k jeho výkonu.¹⁶² Takový stav trvá po celou dobu odvolacího řízení až do vydání rozhodnutí o odvolání. Odkladný účinek podaného odvolání má naprosto zásadní efekt na účinnost a efektivitu takového odvolacího řízení, neboť fakt, že se rozhodčí nález nestává finálním do rozhodnutí odvolacím rozhodčím tribunálem, zapříčiňuje, že celý spor zůstává v rukou rozhodčího systému a nejsou přípustné zásahy soudů.¹⁶³

C. Složení odvolacího rozhodčího tribunálu

Jak uvedla Irene Ten Cate ve svém článku zveřejněném v *New York University journal of international law & politics*, v odvolacím řízení není možné následovat tradiční způsob jmenování rozhodců čistě každou smluvní stranou. Odvolací

¹⁶⁰ Článek 17 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

¹⁶¹ Tedy dle české terminologie nenabyde právní moci.

¹⁶² Článek 2 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

¹⁶³ CARRETEIRO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. Op. cit. sub. 149. str. 200.

rozhodčí tribunál by měl být buď zvolen dohodou obou stran sporu, nebo by měl být zvolen rozhodčí institucí. Praktické řešení je například dohoda stran na určitých požadovaných kvalifikacích rozhodců a ponechání následného výběru rozhodčí instituci či poskytnutí předběžného seznamu rozhodců rozhodčí instituce stranám, které rozhodce na tomto seznamu seřadí dle svých preferencí.¹⁶⁴ Tyto způsoby Americká rozhodčí asociace nakombinovala ve svých odvolacích rozhodčích pravidlech *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*.

Složení odvolacího rozhodčího tribunálu upravují články 4 a 5 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*. Rozhodci odvolacího rozhodčího tribunálu jsou vybráni z *AAA's Appellate Panel*, tedy tzv. odvolacího výboru Americké rozhodčí asociace. Při podání odvolání mají strany příležitost specifikovat požadovanou kvalifikaci, odbornou způsobilost a počet požadovaných odvolacích rozhodců, tyto požadavky musí být respektovány.¹⁶⁵ Po podání odvolání zašle Americká rozhodčí asociace oběma stranám sporu totožný seznam 10 možných rozhodců vybraných z *AAA's Appellate Panel*, z tohoto seznamu mají strany právo vybrat své rozhodce. Pokud se strany neshodnou, upravují rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* detailní postup pro obsazení odvolacího rozhodčího tribunálu.

Odvolací rozhodčí tribunál je tříčlenný, pokud se strany nedohodnou jinak.¹⁶⁶ Odvolací rozhodčí tribunál by měl mít více členů než rozhodčí tribunál rozhodující v původním rozhodčím řízení, neboť se tím jednak zvýší autorita rozhodnutí v odvolacím řízení, rovněž se tím výrazně zvýší efektivita při posuzování chyb učiněných v původním rozhodčím nález.¹⁶⁷

¹⁶⁴ TEN CATE, Irene M. International Arbitration and the Ends of Appellate Review. *New York University journal of international law & politicstr.* 2012, ročník 44, číslo 4. str. 1109-1204. ISSN: 0028-7873. str. 1158.

¹⁶⁵ Článek 3 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* op. cit. sub. 145.

¹⁶⁶ Článek 5 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* op. cit. sub. 145..

¹⁶⁷ TEN CATE, Irene M. International Arbitration and the Ends of Appellate Review. Op. cit. sub. 164. str. 1157.

Ze všech posuzovaných fakultativních odvolacích rozhodčích pravidel obsahují *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* nejdetailnější postup pro jmenování rozhodců odvolacího rozhodčího tribunálu.¹⁶⁸

Rozhodci mají povinnost být nestranní a nezaujatí, jsou povinni ohlásit jakýkoli střet zájmů Americké rozhodčí asociaci.

D. Rozsah přezkumu původního rozhodčího nálezu, rozhodnutí o odvolání;

Odvolání dle rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* lze podat pouze z následujících důvodů:

1. nesprávné právní posouzení věci, které je důležitého významu a negativně ovlivnilo rozhodnutí; nebo
2. zjevně nesprávné zjištění skutkových okolností.¹⁶⁹

Odvolací rozhodčí tribunál může dle článku 19 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* v rozhodnutí o odvolání:

1. potvrdit napadený rozhodčí nále; nebo
2. nahradit napadený rozhodčí nále novým rozhodčím nálezem; nebo
3. vyžádat doplňující informace a oznámit stranám sporu využití svého práva na prodloužení lhůty k vydání rozhodnutí.¹⁷⁰

Rozhodčí pravidla výslovně zakazují zrušení rozhodnutí a vrácení původnímu rozhodčímu soudu.¹⁷¹ Pokud dojde k potvrzení napadeného rozhodčího nálezu, rozhodčí nále se stane konečným dnem potvrzení odvolacím soudem.

¹⁶⁸ CARRETEIRO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. Op. cit. sub. 149. str. 201.

¹⁶⁹ Článek 10 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, op. cit. sub. 145.

¹⁷⁰ Jak již bylo popsáno výše, odvolací rozhodčí tribunál musí vydat rozhodnutí do 30 dnů od posledního vyjádření stran sporu.

¹⁷¹ Článek 19 rozhodčích pravidel *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* op. cit. sub. 145.

7.2.2. CPR Arbitration Appeal Procedure

Odvolací rozhodčí pravidla *CPR Arbitration Appeal Procedure* byla vydána Mezinárodním Institutem pro prevenci a řešení sporů *neboli International Institute for Conflict Prevention & Resolution (CPR)*.¹⁷² Mezinárodní Institut pro prevenci a řešení sporů CPR je nezávislá nezisková organizace se sídlem v New Yorku, která poskytuje služby na poli řešení mezinárodních obchodních sporů.¹⁷³

Jak je uvedeno v úvodu do *CPR Arbitration Appeal Procedure*, většina uživatelů rozhodčího řízení oceňuje na rozhodčím řízení vlastnost, že rozhodčí nález je finální a nelze se proti němu odvolat. Nicméně u velkých sporů mohou mít strany obavy z vydání nesprávného rozhodnutí a z tohoto důvodu mohou mít přirozeně zájem o sjednání možnosti odvolání proti rozhodčímu nálezu. Pro tyto účely byly vydány odvolací rozhodčí pravidla *CPR Arbitration Appeal Procedure*. Mezinárodní Institut pro prevenci a řešení sporů CPR však zároveň jasně uvedl, že vydáním odvolacích rozhodčích pravidel si nepřeje podporovat široké rozšíření odvolání v rozhodčím řízení, z tohoto důvodu jsou v odvolacích pravidlech ustanoveny velmi přísné důvody, na jejichž základě lze podat odvolání, též je zakotvena povinnost hradit protistraně veškeré právní náklady, pokud bude podané odvolání zamítnuto.¹⁷⁴ Tyto faktory cílí na omezení podávání odvolání v případech, kdy to není nezbytné.

CPR Arbitration Appeal Procedure může být rovněž využit pouze pro rozhodčí řízení, které bylo vedeno ve Spojených státech Amerických, nehledě na to, zda byla v původním rozhodčím řízení použita *CPR Arbitration Rules* či nikoliv.¹⁷⁵ Článek 1.1 *CPR Arbitration Appeal Procedure* stanoví, že strany musí písemně sjednat možnost podání odvolání proti rozhodčímu nálezu podle *CPR Arbitration Appeal Procedure*.

¹⁷² Rozhodčí pravidla *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁷³ Viz oficiální webové stránky International Institute for Conflict Prevention & Resolution, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.cpradr.org/about>.

¹⁷⁴ Úvod do rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁷⁵ Článek 1.1. rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

A. Rychlost odvolacího řízení

CPR Arbitration Appeal Procedure neuvádějí žádný odhad, jak dlouho by mělo odvolací řízení dle těchto pravidel standardně trvat, nicméně článek 9 *CPR Arbitration Appeal Procedure* stanoví, že strany i tribunál jsou povinni vynaložit největší možné úsilí k vyvarování se neúměrných průtahů v řízení a zajistit, aby bylo vydáno rozhodnutí o odvolání nejpozději do 6 měsíců od zahájení odvolacího řízení.

Totožně jako u *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* je stranám je poskytnuta dostatečná lhůta k podání odvolání, které musí být podáno do 30 dnů od doručení rozhodčího nálezu.¹⁷⁶ Protistrana má následně 14denní lhůtu na vyjádření k odvolání.¹⁷⁷ *CPR Arbitration Appeal Procedure* omezují počet písemných podání stran, protistrana smí podat pouze jedno vyjádření k podanému odvolání, odvolatel smí vedle odvolání podat pouze jednu repliku k vyjádření protistrany.¹⁷⁸

B. Odkladný účinek odvolání

Pokud dojde k podání odvolání podle *CPR Arbitration Appeal Procedure*, přestává být původní rozhodčí nález finálním a nelze tedy požadovat jeho uznání a výkon, zrušení soudem či změnu. Pokud dojde k potvrzení původního rozhodčího nálezu odvolacím tribunálem, stává se původní nález finálním, avšak až dnem vydání potvrzujícího rozhodnutí odvolacího tribunálu. Pokud původní nález v odvolacím řízení není potvrzen, stává se finálním nový rozhodčí nález vydaný odvolacím rozhodčím tribunálem namísto původního rozhodčího nálezu.¹⁷⁹

C. Složení odvolacího rozhodčího tribunálu

O odvolání dle rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure* rozhoduje tříčlenný odvolací tribunál, který se skládá ze členů speciálního odvolacího panelu

¹⁷⁶ Článek 2.1 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁷⁷ Článek 2.2 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁷⁸ Článek 7.2 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁷⁹ Článek 2.3 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

sestaveného ze strany Mezinárodního Institutu pro prevenci a řešení sporů CPR, pokud se strany nedohodnou, že se odvolací tribunál skládá z jednoho rozhodce.¹⁸⁰ Po podání odvolání zašle Mezinárodní Institut pro prevenci a řešení sporů CPR oběma stranám seznam alespoň sedmi potenciálních rozhodců ze speciálního odvolacího panelu (u kterých již byla provedena kontrola, že by nemělo dojít ke střetu zájmů). Od doručení tohoto seznamu mají strany 10 dní na to, aby se pokusily shodnout na vybraných rozhodcích. Pokud se strany nedohodnou, zašle každá strana Mezinárodnímu Institutu pro prevenci a řešení sporů CPR seřazený seznam rozhodců podle svých preferencí, podle kterých pak budou vybráni rozhodci, kteří získali nejlepší skóre v preferencích obou stran.

D. Rozsah přezkumu původního rozhodčího nálezu, rozhodnutí o odvolání;

CPR Arbitration Appeal Procedure limituje důvody, pro které může odvolací rozhodčí tribunál změnit či zrušit původní rozhodčí nález. Jak je vysvětleno v úvodu *CPR Arbitration Appeal Procedure*, toto omezení bylo do pravidel zakotveno proto, aby bylo odvolací řízení ponecháno pouze pro výjimečné situace.

Dle článku 8.2. *CPR Arbitration Appeal Procedure* může odvolací rozhodčí tribunál změnit či zrušit původní rozhodčí nález pouze, pokud původní rozhodčí nález:

- a) obsahuje hmotněprávní či procesněprávní právní chyby;
- b) je založen na skutkových okolnostech, které zjevně nemají oporu ve zjištěných důkazech; nebo
- c) naplňuje jeden z důvodů uvedených v článku 10 *Federal Arbitration Act*,¹⁸¹ tedy naplňuje jeden z následujících důvodů:

¹⁸⁰ Článek 4 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁸¹ *Federal Arbitration Act* neboli Federální zákon o rozhodčím řízení je zákon Spojených Států Amerických přijatý 12.2.1925, účinný od 1.1.1926, zveřejněný ve sbírce zákonů *United States Statutes at Large* pod kódem ch. 213, 43 Stat. 883, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://constitution.org/uslaw/sal/043_statutes_at_large.pdf.

- i. vydání původního rozhodčího nálezu bylo dosaženo korupcí, podvodem či jiným protiprávním jednáním;
- ii. došlo ke zjevné zaujatosti či korupci ze strany rozhodce či rozhodců;
- iii. rozhodci se dopustili protiprávního jednání spočívajícího v odmítnutí odročení jednání na základě oprávněného důvodu, či v odmítnutí provedení důkazu vztahujícího se k předmětu sporu, či v jakémkoli jiném protiprávním jednání směřujícím k předpojatosti vůči jedné ze stran; nebo
- iv. došlo k překročení nebo nesprávnému užití pravomocí ze strany rozhodců.¹⁸²

Jak bylo již řečeno výše, odvolací rozhodčí tribunál může rozhodčí nález potvrdit, změnit či zrušit.¹⁸³ Pokud dojde k potvrzení původního rozhodčího nálezu, je odvolatel povinen uhradit protistraně vzniklé právní náklady odvolacího řízení.¹⁸⁴

7.2.3. JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure

Rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* byla vydána institucí *Judicial Arbitration and Mediation Services*.¹⁸⁵ Tato rozhodčí instituce byla založena roku 1979 a poskytovala služby na poli rozhodčího řízení a mediace zprvu v USA, následně rozšířila své služby i do celého světa. Rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* jsou oproti ostatním poměrně stručná, obsahují pouze tři strany textu rozdělené do šesti ustanovení.

A. Rychlost odvolacího řízení

Rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* obsahují poměrně krátké lhůty pro jednotlivé úkony v rámci řízení.

¹⁸² Článek 10 Federal Arbitration Act.

¹⁸³ Článek 8 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁸⁴ Článek 11 rozhodčích pravidel *CPR Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 146.

¹⁸⁵ Rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

Lhůta pro podání odvolání činí 14 dnů od doručení rozhodčího nálezu.¹⁸⁶ V úvodu odvolacího řízení se strany mohou shodnout, že odvolací tribunál bude vycházet pouze ze spisového materiálu v původním rozhodčím řízení. Pokud se takto nedohodnou, je třeba, aby odvolacímu tribunálu v úvodu rozhodčího řízení předložily časový harmonogram a shodly se na počtu přípustných podání. Pokud taková dohoda není učiněna, připouští se odvolateli pouze podané odvolání a protistraně jedno vyjádření k odvolání, oboje v rozsahu maximálně 25 normostran. Protistrana má právo vznést protinávrh do sedmi dní ode dne, kdy jí bylo doručeno odvolání.¹⁸⁷

JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure ukládá odvolacímu tribunálu, aby vydal rozhodnutí v odvolacím řízení do 21 kalendářních dnů od data ústního jednání, doručení nových důkazů, či od doručení vyjádření stran sporu, podle toho, která událost nastane později.¹⁸⁸

B. Odkladný účinek odvolání

Podání odvolání dle *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* má odkladný účinek na rozhodčí nález. Pokud je řádně a včas podané odvolání, přestává být původní rozhodčí nález finálním a nelze tudíž požádat u soudu o výkon rozhodnutí, nález též nemůže být změněn či zrušen.¹⁸⁹

C. Složení odvolacího rozhodčího tribunálu

JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure zakotvuje obdobný mechanismus stanovení rozhodců jako první dvě analyzovaná odvolací rozhodčí pravidla, kdy je je dána stranám možnost výběru z předem sestaveného seznamu rozhodců.

¹⁸⁶ Článek (b) odst. (i) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

¹⁸⁷ Článek (b) odst. (ii) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

¹⁸⁸ Článek (d) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

¹⁸⁹ Článek (c) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

Odvolací tribunál se skládá primárně ze tří neutrálních rozhodců, pokud se strany nedohodnou, že se bude skládat z jednoho rozhodce.¹⁹⁰ Po podání odvolání bude stranám doporučen seznam možných kandidátů na rozhodce, strany mají lhůtu 7 dní na určení složení odvolacího rozhodčího tribunálu. Pokud se strany nedohodnou, budou jim rozhodci ustanoveni správcem rozhodčího řízení.

D. Rozsah přezkumu původního rozhodčího nálezu, rozhodnutí o odvolání

Dle *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* bude uplatněn stejný rozsah přezkumu, jako by měl příslušný odvolací soud v případě odvolání proti soudnímu rozhodnutí.¹⁹¹ Toto ustanovení považuje autorka za nevhodné, neboť do rozhodčího řízení vnáší prvky charakteristické pro soudní řízení.

Odvolací rozhodčí tribunál může původní rozhodčí nález potvrdit, změnit či zrušit.¹⁹² Nemůže však vrátit věc původnímu rozhodci k novému řízení.

7.2.4. European Court of Arbitration Rules

Rozhodčí pravidla *European Court of Arbitration Rules* byla vydána Evropským rozhodčím soudem.¹⁹³ Evropský rozhodčí soud neboli *European Court of Arbitration* je pobočkou *European Centre of Arbitration and Mediation* neboli Evropského centra pro rozhodčí řízení a mediaci. Evropské centrum pro rozhodčí řízení a mediaci je právnická osoba založená podle francouzského práva se sídlem ve Štrasburku, která byla založená roku 1959 pod záštitou Rady Evropy a dalších institucí.¹⁹⁴

Evropský rozhodčí soud zaujímá k odvolání proti rozhodčímu řízení odlišný postoj než ostatní rozhodčí instituce, rovněž koncept odvolání dle rozhodčích pravidel *European Court of Arbitration Rules* vykazuje značné odlišnosti oproti zbylým

¹⁹⁰ Článek (a) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

¹⁹¹ Článek (d) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

¹⁹² Článek (d) *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure*, op. cit. sub. 147.

¹⁹³ Rozhodčí pravidla *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

¹⁹⁴ Oficiální webové stránky *European Centre of Arbitration and Mediation*, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://cour-europe-arbitrage.org/content.php?lang=en&delegation=1&id=8>.

třem odvolacím rozhodčím pravidlům, jež byla popsána výše. Jak vysvětluje Evropský rozhodčí soud, obecně panuje tendence k omezování přezkumu rozhodčích nálezů pouze na procesní nedostatky, chyby ve skutkových a právních zjištěních nemohou být předmětem přezkumu rozhodčího nálezu. S tímto postojem se však *European Court of Arbitration Rules* neztotožňují, a proto poskytují v jurisdikcích, kde to není zakázané, možnost plného přezkumu rozhodčího nálezu vydaného v první instanci odvolacím panelem složeným ze tří rozhodců jmenovaných ze strany Evropského rozhodčího soudu.¹⁹⁵ Na rozdíl od ostatních rozhodčích institucí Evropský rozhodčí soud zahrnuje odvolání proti rozhodčímu nálezu přímo ve svých obecných rozhodčích pravidlech *European Court of Arbitration Rules*, nejedná se tudíž o speciální odvolací rozhodčí pravidla.

European Court of Arbitration Rules zvolily při aplikaci odvolacího řízení cestu tzv. *opt-out*, což znamená, že se možnost odvolacího řízení použije automaticky na spory, u kterých se použijí *European Court of Arbitration Rules*, pokud to strany ve své dohodě výslovně nevyloučí. Tento přístup kritizuje Carreteiro ve svém článku zveřejněném v *Journal of International Arbitration*, neboť ne každé rozhodčí řízení je vhodné podrobovat odvolacímu řízení, rovněž to odporuje principu rychlosti a hospodárnosti rozhodčího řízení.¹⁹⁶

Autorka považuje princip *opt-out* ve vztahu k odvolání proti rozhodčímu nálezu za velmi problematický. Zavedený standard v mezinárodní obchodní arbitráži je jednoinstanční rozhodčí řízení, kde je vydaný rozhodčí nález finální. Toto mohou svým ujednáním strany modifikovat. Je však velmi nestandardní, aby bylo odvolání proti rozhodčímu nálezu zahrnuto automaticky v rozhodčích pravidlech. Při nedostatečném předchozím prostudování rozhodčích pravidel by tak toto ustanovení mohlo být pro strany sporu v následném rozhodčím řízení velmi překvapivé.

¹⁹⁵ Oficiální webové stránky *European Court of Arbitration*, op. cit. sub. 194.

¹⁹⁶ CARRETEIRO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. Op. cit. sub. 149. str.199.

A. Rychlost odvolacího řízení

Jak již bylo uvedeno výše, Evropský rozhodčí soud předpokládá, že standardní odvolací řízení by mělo být rozhodnuto do 6 měsíců od zahájení, maximálně by mělo trvat jeden rok.¹⁹⁷ Dle článku 28.7 *European Court of Arbitration Rules* je odvolací tribunál povinen vydat rozhodnutí do 6 měsíců, pokud nedošlo k opakovanému provedení důkazů, v tomto případě činí lhůta 9 měsíců. V určitých výjimečných případech může odvolací tribunál na základě řádně odůvodněné a oprávněné žádosti tuto lhůtu prodloužit.¹⁹⁸

Odvolání dle *European Court of Arbitration Rules* musí být podáno ve lhůtě 40 dní od doručení původního rozhodčího nálezu.¹⁹⁹ Ve vztahu k průběhu odvolacího řízení nestanoví rozhodčí pravidla *European Court of Arbitration Rules* žádná zvláštní pravidla pro odvolací řízení, dle článku 28.6 se použijí stejná procesní pravidla, jako byla použita na prvoinstanční řízení. Dle pravidel platných pro prvoinstanční řízení má protistrana lhůtu 4 týdny na vyjádření k odvolání, k tomuto vyjádření může odvolatel podat repliku ve lhůtě 3 týdnů.²⁰⁰

Odvolací tribunál by měl vydat rozhodnutí do 6 měsíců od zahájení odvolacího řízení, do 9 měsíců, pokud je prováděno dokazování.²⁰¹

B. Odkladný účinek odvolání

European Court of Arbitration Rules neobsahují přímo ustanovení, které by stanovilo, že původní rozhodčí nález přestává být finálním. Nicméně dle článku 28.2 *European Court of Arbitration Rules* se strana, jež dosáhla úspěchu ve sporu, zavazuje akceptováním *European Court of Arbitration Rules* nepodat návrh na výkon původního rozhodčího nálezu, pokud bylo podáno odvolání.

¹⁹⁷ Oficiální webové stránky *European Court of Arbitration*, op. cit. sub. 194.

¹⁹⁸ Článek 28.7 ve spojení s článkem 23 *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

¹⁹⁹ Článek 28.2 *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

²⁰⁰ Článek 4 *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

²⁰¹ Článek 28.4 *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

C. Složení odvolacího rozhodčího tribunálu

Na rozdíl od ostatních odvolacích rozhodčích pravidel dle *European Court of Arbitration Rules* stanoví tři rozhodce odvolacího tribunálu sám Evropský rozhodčí soud bez možnosti stran se k výběru rozhodců vyjádřit.²⁰² Tento přístup značně odporuje základnímu principu rozhodčího řízení, které se primárně řídí smluvní vůlí stran.

D. Rozsah přezkumu původního rozhodčího nálezu, důvody pro podání odvolání;

Dle *European Court of Arbitration Rules* je v odvolacím rozhodčím řízení povolen plný přezkum původního rozhodčího řízení, včetně přezkumu přípustnosti, skutkových otázek a merita sporu, a to provedením nového řízení.²⁰³ V praxi toto ustanovení tedy znamená, že bude provedené prakticky znova celé řízení, ve kterém budou znovu přezkoumány jak skutková zjištění, tak právní otázky. Jak uvádí Carretero ve svém článku zveřejněném v *Journal of International Arbitration*, toto řešení může být nebezpečné. Možnost úplně nového přezkumu celého řízení může dramaticky navýšit náklady sporu a může mít zásadní dopady na dané rozhodčí řízení, strany by proto měly být velmi obezřetné při volbě rozhodčích pravidel aplikovatelných na daný spor.²⁰⁴

7.3. Dílčí závěr kapitoly 7

Na základě výše provedené analýzy autorka pozitivně hodnotí zejména odvolací rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* a *CPR Arbitration Appeal Procedure*. Tato pravidla obsahují rozumně nastavené lhůty a průběh odvolacího řízení, čímž je umožněn poměrně rychlý průběh odvolacího řízení, zároveň je však dána stranám možnost uplatnit svá procesní práva. Tato rozhodčí pravidla dále obsahují velmi transparentní postup volby odvolacího rozhodčího tribunálu, ve kterém je stranám dána možnost se na volbě rozhodců podílet.

²⁰² Článek 28.5 *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

²⁰³ Článek 28.4 *European Court of Arbitration Rules*, op. cit. sub. 148.

²⁰⁴ CARRETERO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. Op. cit. sub. 149. str.206.

Rozhodci jsou dle obou rozhodčích pravidel vybráni z předem známého seznamu rozhodců dané instituce. Tato rozhodčí pravidla dále omezují důvody, pro které se lze odvolat proti rozhodčímu nálezu / rozhodnout o odvolání. Tím se zároveň limituje podání odvolání bez zjevného důvodu. V odvolacím řízení je možné rozhodčí návrh potvrdit, změnit či zrušit, není možné věc vrátit původnímu rozhodci. Toto ustanovení též výrazně přispívá urychlení vyřešení sporu.

Odvolací rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* hodnotí autorka spíše negativně. Celkově jsou tato odvolací rozhodčí pravidla velmi krátká a nejsou tak propracovaná jako výše uvedená rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* a *CPR Arbitration Appeal Procedure*. Lhůty v odvolacím řízení dané stranám jsou poměrně krátké, rovněž lhůta daná odvolacím tribunálu na vydání rozhodnutí je poměrně krátká. Volba rozhodců probíhá podobným způsobem jako ve výše uvedených rozhodčích pravidel, rozhodci však nejsou vybíráni z předem stanoveného seznamu rozhodců, nýbrž jsou pouze navrženi správcem řízení. Jako problematické vidí autorka zejména rozsah přezkumu rozhodčího nálezu, kde odvolací rozhodčí pravidla *JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure* umožňují odvolacímu tribunálu sejný rozsah přezkumu, jako by měl příslušný odvolací soud v případě odvolání proti soudnímu rozhodnutí. Toto ustanovení považuje autorka za netransparentní a přinášející nejistotu do řízení.

Poslední analyzovaná odvolací rozhodčí pravidla *European Court of Arbitration Rules* hodnotí autorka velmi negativně. Zejména z toho důvodu, že se jedná o standardní rozhodčí pravidla pro rozhodčí řízení, která možnost odvolání obsahují ve své základní verzi. Odvolání proti rozhodčímu nálezu tudíž není fakultativní, nýbrž se uplatní automaticky na každé rozhodčí řízení vedené dle těchto rozhodčích pravidel. Tento přístup považuje autorka za velmi nešťastný a odporující ustáleným zvyklostem v mezinárodním rozhodčím řízení. Odvolací řízení dle rozhodčích pravidel *European Court of Arbitration Rules* by mělo standardně trvat 6 měsíců, maximálně jeden rok. V odvolacím řízení dle těchto rozhodčích pravidel jsou rovněž lhůty o poznání delší než v ostatních analyzovaných rozhodčích pravidlech. Takovou délku odvolacího řízení považuje autorka za příliš dlouhou, díky takovému odvolacímu řízení potom rozhodčí řízení ztratí svou výhodu rychlého

a efektivního vyřešení sporu. Jako velmi problematické vidí autorka také ustanovení rozhodců v odvolacím rozhodčím řízení, kdy tito rozhodci jsou zvoleni Evropským rozhodčím soudem bez ohledu na stanovisko stran.

Závěr

Rozhodčí řízení je jednou z variant mimosoudního řešení sporů, které se nabízí jako alternativa k občanskému soudnímu řízení. Mezi největší výhody rozhodčího řízení patří jeho rychlost a efektivita, která s sebou na druhou stranu přináší nevýhody, kterými mohou být vysoké náklady, a právě finalita vydaného rozhodčího nálezu.

Cílem této diplomové práce bylo zhodnotit, jaké varianty mají strany k dispozici, pokud si přejí přesto docílit přezkumu vydaného rozhodčího nálezu a jaké možnosti se jím nabízí, pokud si budou přát takový přezkum smluvně ujednat nad rámec zákonné úpravy.

Autorka nejprve zhodnotila přístup k věcnému přezkumu rozhodčích nálezů dle Vzorového zákona UNCITRAL, Evropské úmluvy o mezinárodní obchodní arbitráži a Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů. V tomto směru autorka v celku jasně dospěla k závěru, že ani Vzorový zákon UNCITRAL, ani Evropská úmluva o mezinárodní arbitráži, ani Newyorská úmluva neumožňují věcný přezkum rozhodčích nálezů. Všechny tyto tři dokumenty obsahují taxativní výčet důvodů pro zrušení rozhodčího nálezu soudem či odepření jeho uznání a výkonu, které jsou však vesměs pouze procesního charakteru.

Dále se autorka zaměřila na právní úpravu rozhodčího řízení v České republice. Zákon o rozhodčím řízení umožňuje zrušení rozhodčího nálezu soudem z taxativně vymezených důvodů, které jsou však pouze procesního charakteru. Český zákon o rozhodčím řízení dále dává stranám možnost si smluvně ujednat v rozhodčí smlouvě přezkum rozhodčího nálezu jinými rozhodci. Jednotlivé aspekty takového přezkumu byly autorkou hodnoceny v páté kapitole této diplomové práce. Primárně tak český právní řád věcný přezkum rozhodčích nálezů nepřipouští, nabízí však stranám velkou míru smluvní volnosti, když se mohou svobodně rozhodnout, zda si ve svém rozhodčím řízení přejí uplatnit přezkum rozhodčího nálezu či zda zvolí cestu jednoinstančního rozhodčího řízení.

Autorka dále srovnala právní úpravu v České republice s právní úpravou rozhodčího řízení v Německu, Austrálii a Velké Británii. Německý a australský právní řád jsou kompatibilní se Vzorovým zákonem UNCITRAL a připouštějí tak

pouze zrušení rozhodčího nálezu soudem z taxativně vymezených důvodů procesního charakteru, které odpovídají důvodům vymezeným ve Vzorovém zákoně UNCITRAL. Velmi specifická právní úprava však existuje ve Velké Británii, která umožňuje podat odvolání proti rozhodčímu nálezu k soudu. Odvolání proti rozhodčímu nálezu musí být buď ujednáno stranami v rozhodčí smlouvě nebo musí být v daném konkrétním případě připuštěno soudem. Podmínky pro připuštění odvolání proti rozhodčímu nálezu soudem jsou potom nastavené poměrně striktně, zejména je možné podat odvolání pouze proti rozhodčímu nálezu vydaném v Anglii, Walesu nebo Severním Irsku, který se řídí tamním právem jako právem rozhodným. Stranám je také dána možnost odvolání proti rozhodčímu nálezu vyloučit, která je v praxi hojně využívána.

Mezinárodní právo i jednotlivé právní řády tedy až na výjimky neumožňují věcný přezkum rozhodčích nálezů a standardně dovolují pouze zrušení rozhodčího nálezu soudem z vymezených důvodů procesního charakteru.

Pokud si tedy strany přejí podřídit rozhodčí nález přezkumu, je nutné si takovou možnost smluvně ošetřit v rozhodčí smlouvě. Jako je tomu u standardního rozhodčího řízení, je možné jít cestou institucionálního odvolacího řízení či rozhodčího řízení „ad hoc“. V rámci této kapitoly autorka nejprve analyzovala nejběžněji užívaná rozhodčí pravidla vydaná různými renomovanými rozhodčími institucemi s ohledem na jejich postoj k přezkumu rozhodčího nálezu (a to konkrétně tato rozhodčí pravidla: *ICC Arbitration Rules*, *UNCITRAL Arbitration Rules*, *AAA International Arbitration Rules*, *LCIA Arbitration Rules*, *CPR Arbitration Rules*, *SCC Arbitration Rules*, *CIETAC Arbitration Rules*, *ACICA Arbitration Rules*). Na základě této analýzy dospěla autorka k závěru, že žádná z nejběžněji užívaných rozhodčích pravidel nepřipouští věcný přezkum rozhodčího nálezu. Některá rozhodčí pravidla však umožňují stranám si věcný přezkum rozhodčího nálezu smluvně ujednat.

Dále se autorka zaměřila na fakultativní odvolací rozhodčí pravidla, která stranám nabízejí možnost efektivního a standardizovaného odvolacího rozhodčího řízení, pokud strany projeví vůli podřídit rozhodčí nález přezkumu. Autorka se zaměřila na odvolací rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules*, *CPR*

Arbitration Appeal Procedure, JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure a *European Court of Arbitration Rules*. Na základě detailní analýzy těchto odvolacích rozhodčích pravidel, provedené v kapitole 7.2 této diplomové práce, autorka doporučuje odvolací rozhodčí pravidla *AAA's Optional Appellate Arbitration Rules* a *CPR Arbitration Appeal Procedure*, která nabízí velmi kvalitní a propracovanou úpravu odvolacího rozhodčího řízení.

Použitá literatura

Monografie, komentáře a učebnice

- BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. 2. vydání. Praha. Nakladatelství C. H. Beck. 2012. 1776 str. ISBN: 978-80-7179-342-7.
- GAILLARD, Emmanuel. *Legal Theory of International Arbitration*. Leiden. Nakladatelství Martinus Nijhoff, 2010. str. 202. ISBN: 978-90-04-18641-5.
- GHARAVI, Hamid G. *The International Effectiveness of the Annulment of an Arbitral Award*. Hague. Nakladatelství Kluwer Law International. 2002. str. 204. ISBN: 90-411-1717-2.
- GREENBERG, Simon, KEE, Christopher, WEERAMANTRY, J. Romesh. *International commercial arbitration: an Asia-Pacific perspective*. New York. Nakladatelství Cambridge University Press, 2011. str. 543. ISBN: 9780521695701.
- HARRIS, Bruce, PLANTEROSE, Rowan, TECKS, Jonathan. *Arbitration Act 1996: A Commentary*. Nakladatelství Wiley-Blackwell, 5. vydání, 2014. str. 572. ISBN: 9780470673980.
- JAVIER Andrade, Francisco. *Contractual Expansion of Judicial Review of Arbitral Awards: An International View*. McGill University, Quebec, Institute of Comparative Law. 2003. str. 98. ISBN 0612881040.
- KOCINA, Jan, POLÁČEK, Bohumil, et. al. *Aktuální otázky rozhodčího řízení*. Plzeň. Nakladatelství Aleš Čeněk. 2011. 200 str. ISBN: 978-80-7380-349-0.
- Kolektiv autorů Halsbury's Laws. *Halsbury's Laws of England Volume 2 (2017)*. 5. vydání. Nakladatelství Lexis Nexis. 2017. ISBN: 9781474305969.

- KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA, Květoslav, a kol., *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň/ Brno. Nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. 2015. str. 430. ISBN 9788073805500.
- LISSE, Luděk. *Přehled judikatury ve věcech rozhodčího řízení*. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2011. str. 429. ISBN: 978-80-7357-645-5.
- LISSE, Luděk. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem*. Praha. Nakladatelství Linde. 2012. 920 str. ISBN: 978-80-7201-874-1.
- McILWRATH, Michael; SAVAGE, John. *International Arbitration and Mediation - A Practical Guide*, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2010, 327 Str., ISBN: 978-90-411-2610-8.
- MAKARIUS, Vít. *Rozhodčí smlouvy v mezinárodním obchodě. Prevence, plánování a řízení sporu v mezinárodním obchodě*. Praha. Nakladatelství Aleš Čeněk. 2015. 410 str. ISBN 978-80-7400-295-3.
- MORRISSEY, Joseph, GRAVES, Jack M. *International sales law and arbitration: problems, cases and commentary*. Nakladatelství, Aspen Publishers, 2008. str. 500. ISBN: 9780735577077.
- MUSIELAK, Hans-Joachim, VOIT, Wolfgang. *Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz: Kommentar*. 15. vydání. Mnichov. Nakladatelství Franz Vahlen. 2018. ISBN: 978-3-8006-5622-6.
- NOTTAGE, Luke, GARNETT, Richard. *International Arbitration in Australia*. Nakladatelství The Federation Press. 2010. str. 296. ISBN: 978-+86287-805-1.
- OLÍK, Miloš, MAISNER, Martin, POKORNÝ, Radek, MÁLEK, Petr, JANOUŠEK, Martin. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2015. 456 str. ISBN: 978-80-7478-714-0.

- PAUKNEROVÁ, Monika, ROZEHNALOVÁ, Naděžda, ZAVADILOVÁ, Marta et al. *Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář*. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2013. str. 928. ISBN 9788074783685.
- PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA, Květoslav. *Arbitration in the Czech Republic*, in: OBERHAMMER, P., HAAS, U., HEISS, H., LIEBSCHER, Ch. *Arbitration in Central Europe*, Nakladatelství Manz. 2005. str. 253- 374. ISBN 9783708303147.
- PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA, Květoslav. *Rekodifikované mezinárodní právo soukromé*. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. 2014. str. 193. ISBN 9788087146941.
- PAULSSON, Jan. *The Idea of Arbitration*. Nakladatelství Oxford University Press, 2013. str. 309. ISBN: 9780199564163.
- RAUSCHER, Thomas, KRÜGER, Wolfgang. *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz und Nebengesetzen: Kommentar*. 5. vydání. Mnichov. Nakladatelství C.H. Beck. 2013. 7592 str. ISBN 978-3-406-68570-5.
- ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku*. 3. aktualizované vydání. Praha. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2013. str. 112. ISBN: 978-80-7478-004-2.
- RŮŽIČKA, K. *Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň. Nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. 2005. ISBN: 8086898431.
- SAENGER, Ingo. *Zivilprozessordnung Kommentar*. 7. vydání. Mnichov. Nakladatelství Nomos. 2017. 3684 S. ISBN 978-3-8487-3487-0.
- SCHACK, Haimo. *Internationales Zivilverfahrensrecht*. Mnichov. Nakladatelství C.H. Beck. 2017. 619 str. ISBN 978-3-406-70739-1.

- SCHREUER, Christoph H., MALINTOPPI, Loretta, REINISCH, August. *The ICSID Convention: A Commentary*. Nakladatelství Cambridge University Press, 2. vydání, 2009. str. 1600. ISBN: 9780521885591.
- SCHÜTZE, Rolf. *Deutsches Internationales Prozessrecht unter Einschluss des Europäischen Zivilprozessrechts*. Tübingen. Nakladatelství De Gruyter rechtswissenschaften Verlag. 2005. str. 509. ISBN: 978-389949-249-1.
- SMIT, Robert, THOMAS, Peter, ROBINSON, Tyler, LINDSAY, Emma. *Comparison of International Arbitration Rules*. 4. vydání. New York. Nakladatelství JurisNet. 2013. 180 str. ISBN 978-1-937518-16-5.
- VÁRADY, Tibor, BARCELÓ, John, VON MEHREN, Arthur. *International Commercial Arbitration: a Transnational Perspective*. 5. vydání. Minneapolis. Nakladatelství Thomson Reuters. 2012. 1073 str. ISBN: 978-0-314-26719-1.
- VORWERK, Volkert, WOLF, Christian. *Zivilprozessordnung Kommentar*. 28. vydání. Mnichov. Nakladatelství C.H. Beck. 2018.
- WAINCYMER, Jeffrey. *Procedure and Evidence in International Arbitration*. Londýn. Nakladatelství Wolters Kluwer. 2012. 1363 str. ISBN: 978-90-411-3168-3.
- WOLFF, Reinmar. *New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards: Commentary*. Mnichov. Nakladatelství C.H.Beck. 2012. 613 str. ISBN: 978-3-406-61610-5.
- WALLER Philip, FONTAINE Barbara, PRICE Nigel. *Atkin's Court Forms: Arbitration vol. 6(2)*. Londýn. Nakladatelství Lexis Nexis. 1991. ISBN: 9780406083029.

Odborné články

- BĚLOHLÁVEK, Alexander J.: Druhá instance v rozhodčím řízení. *Právní zpravodaj*. Ročník 2003, číslo 6. str. 5-7. ISSN: 1212-8696.
- BURGSTALLER, Markus. Challenging international arbitral awards: to ICSID or not to ICSID? *Arbitration international*. 2011, ročník 27, číslo 1. str. 91. ISSN: 0957-0411
- CARRETEIRO, Mateus Aimore. Appellate Arbitral Rules in International Commercial Arbitration. *Journal of International Arbitration*. 2016, ročník 33, číslo 2. ISSN: 0255-8106.
- CELIK, Devrim Deniz. Judicial Review under the UK and US Arbitration Acts: Is arbitration a better substitute for litigation? *IALS Law Review*. 2013. Ročník 1, číslo 1. str. 13-25.
- DRAHOZAL, Christopher R. Judicial Incentives and the Appeals Process. *SMU Law Review*. 1998, ročník 51, číslo 3. s. 469-504. ISSN: 1066-1271.
- DRAHOZAL, Christopher R., WARE, Stephen J. Why do Businesses use Arbitration Clauses?. *Ohio State Journal on Dispute Resolution*. 2010, ročník 25, číslo 2. str. 433-476. ISSN: 1046-4344.
- GALOR, Noemi. The Concept of Appeal in International Dispute Settlement. *European Journal of International Law*. 2008, ročník 19, číslo 1. str. 43. ISSN: 0938-5428.
- GOODE, Roy. The Role of the Lex Loci Arbitri in International Commercial Arbitration. *Arbitration International*. 2001, ročník 17, číslo 1, str. 19-40. ISSN: 0957-0411
- HAN, Ping. Challenging Arbitral Awards: A Comparative Study of Chinese Law, British Law and UNCITRAL Model Law. *Frontiers of Law in China*. 2011, ročník 6, číslo 3. str. 418-446. ISSN:1673-3428.

- HARCKHAM, Finley T., HALPRIN, Peter A. At Your (Not So) Final Destination: Appellate Procedures in Arbitration. *New York Law Journal*. 16. 11. 2015. ISSN: 0028-7326.
- JHANGIANI, Sapna, VINOVRSKI, Nicola. Appeals of Issues of Foreign Law under the English Arbitration Act 1996 – a Matter of Fact. *Dispute Resolution International*. 2013. Ročník 7, číslo 1. str. 15-30. ISSN: 2075-5333.
- KAUFMANN-KOHLER, GABRIELLE. Arbitral Precedent: Dream, Necessity or Excuse? *Arbitration International*. 2007, ročník 23, číslo 3. str. 357 – 378. ISSN: 0957-0411.
- KING, D. BRIAN, MOLOO, RAHIM. International arbitrators as lawmakers. *New York University Journal of International Law and Politics*. 2014, ročník 46, číslo 3. str. 875- . ISSN: 0028-7873.
- KNULL, William H., RUBINS, Noah D. Betting the Farm on International Arbitration: Is it Time to Offer an Appeal Option?. *The American Review of International Arbitration*. 2000, Ročník 11, číslo 4. str. 531. ISSN: 1050-4109.
- LANDES, William M., POSNER Richard A. Adjudication as a Private Good. *The Journal of Legal Studies*. 1979, ročník 8, číslo 2. s. 235-284. ISSN: 0047-2530.
- MONICHINO Albert, NOTTAGE Luke, HU Diana. International Arbitration in Australia: Selected Case Notes and Trends. *Australian International Law Journal*. 2013, ročník 20, str. 181-211. ISSN: 1325-5029.
- MRÁZEK, Jiří: Jednání a rozhodnutí „ve věci“ v praxi Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR. *Právní rozhledy*. Ročník 2007, číslo 12, str. 423. ISSN: 1210-6410.
- PARK, William W. Arbitration’s Protean Nature: The Value of Rules and the Risks of Discretion. *Arbitration International*. 2003, ročník 19, číslo 3. str. 279-301. ISSN: 0957-0411.

- PARK, William W. The Lex Loci Arbitri and International Commercial Arbitration. *International and Comparative Law Quarterly*. 1983, ročník 32, číslo 1. str. 21-52. ISSN:0020-5893.
- PAUKNEROVÁ, Monika. Aktuální otázky používání zahraničního práva v soudním a v rozhodčím řízení. *Právník*. 12/2012. str. 1265-1290. ISSN 0231-6625.
- PAUKNEROVÁ, Monika. Rozhodčí řízení ve vztahu k zahraničí – otázky rozhodného práva. *Právní rozhledy*. Ročník 2003, číslo 12. str. 587-594. ISSN 1210-6410.
- RŮŽIČKA, Květoslav. Odvolání v rozhodčím řízení? Právní praxe v podnikání, Ročník 2000, číslo 4. str. 11. ISSN: 1210-4043.
- SHAVELL, Steven. The Appeals Process as a Means of Error Correction. *The Journal of Legal Studies*. 1995, ročník 24, číslo 2, str. 379-426. ISSN ISSN: 0047-2530.
- SMIT, Hans. Contractual modifications of the arbitral process. *Penn State Law Review*. 2009, ročník 113, číslo 4. str. 995-1011 . ISSN: 1545-7877.
- STIPANOWICH, Thomas J. Arbitration And Choice: Taking Charge of the "New Litigation". *DePaul Business & Commercial Law Journal*. 2009, ročník 7, číslo 3. str. 383-436. ISSN: 1542-2763.
- TEN CATE, Irene M. International Arbitration and the Ends of Appellate Review. *New York University Journal of International Law & Politics*. 2012, ročník 44, číslo 4. str. 1109-1204. ISSN: 0028-7873.

Internetové zdroje

- BORN, Gary B., CAHER, Charlie, HOWE, Michael. *Practice Guide: International Arbitration 2016 England & Wales*. Chambers & Partners. 21. 10. 2016. [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://practiceguides.chambersandpartners.com/practice-guides/international-arbitration-2016/england-wales>
- SABATER, Anibal. *Optional Appellate Arbitration Rules: Are They Good For Your Case?*. Practical Law, Thomson Reuters. 09/2015. [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <http://us.practicallaw.com/w-000-4035>
- GRANGER, Julie, SHAFRUDDIN, Zara. *The right to appeal an arbitral award: Express may be best*. Clayton Utz. 2. 7. 2012. [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.claytonutz.com/knowledge/2012/july/the-right-to-appeal-an-arbitral-award-express-may-be-best>
- Reforms to the International Arbitration Act 1974. Australian Government, Attorney-General's Department. [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: <https://www.ag.gov.au/consultations/pages/ReformstotheInternationalArbitrationAct1974.aspx>
- UNCITRAL 2012 Digest of Case Law on the Model Law on International Commercial Arbitration, vydané Komisí UNCITRAL, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration.html
- Explanatory Note by the UNCITRAL secretariat on the Model Law on International Commercial Arbitration, [online], [cit. 5. 6. 2018], dostupné zde: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/1985Model_arbitration.html

Příloha: Srovnání odvolacích rozhodčích pravidel

	<i>AAA's Optional Appellate Arbitration Rules</i>	<i>CPR Arbitration Appeal Procedure</i>	<i>JAMS Optional Arbitration Appeal Procedure</i>	<i>European Court of Arbitration Rules</i>
Předpokládaná délka odvolacího řízení	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Celé odvolací řízení by mělo trvat zhruba 3 měsíce. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Strany i tribunál by se měly vyvarovat neúměrných průtahů v řízení. ▪ Rozhodnutí o odvolání by mělo být vydáno nejpozději do 6 měsíců od zahájení odvolacího řízení. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Velmi krátké lhůty v rámci rozhodčího řízení. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Standardní odvolací řízení by mělo být rozhodnuto do 6 měsíců od zahájení, maximálně by mělo trvat jeden rok.
Lhůty v odvolacím řízení	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lhůta 30 dní na podání odvolání. ▪ Striktní lhůty a omezený rozsah pro jednotlivá podání stran. Lhůta 21 dní na podání vyjádření k odvolání a repliky. 10denní lhůta na podání dalšího vyjádření a repliky. ▪ Lhůta 30 dní na vydání rozhodnutí. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lhůta 30 dní na podání odvolání. ▪ Striktní lhůty a omezený rozsah pro jednotlivá podání stran. Protistrana může podat vyjádření k odvolání ve lhůtě 14 dnů, odvolatel může vedle odvolání podat pouze jednu repliku k vyjádření protistrany. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lhůta 14 dní na podání odvolání. ▪ Možnost shodnout se na rozhodnutí na základě spisového materiálu z původního řízení. ▪ Možnost shodnout se na časovém harmonogramu odvolacího řízení. ▪ Pokud neexistuje shoda, je přípustné pouze odvolání a jedno vyjádření protistrany. ▪ Lhůta 21 dní na vydání rozhodnutí. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lhůta 40 dní na podání odvolání. ▪ Stejná procesní pravidla, jako byla použita na prvoinstanční řízení ▪ Protistrana může podat vyjádření k odvolání ve lhůtě 4 týdnů, k tomuto vyjádření může odvolatel podat repliku ve lhůtě 3 týdnů.
Odkladný účinek odvolání	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podáním odvolání přestává být rozhodčí nález finální a je vyloučena jeho změna, oprava, zrušení či jeho výkon. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podáním odvolání přestává být rozhodčí nález finální a je vyloučena jeho změna, oprava, zrušení či jeho výkon. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podáním odvolání přestává být rozhodčí nález finální a je vyloučena jeho změna, oprava, zrušení či jeho výkon. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odvolání nemá odkladný účinek. ▪ Strana, jež dosáhla úspěchu ve sporu, zavazuje akceptováním European Court of Arbitration Rules nepodat návrh na výkon původního rozhodčího nálezu, pokud bylo podáno odvolání.

Složení odvolacího rozhodčího tribunálu

- Odvolací rozhodčí tribunál je tříčlenný, pokud se strany nedohodnou jinak.
- Rozhodci odvolacího rozhodčího tribunálu jsou vybráni ze seznamu rozhodců AAA's Appellate Panel.
- Při podání odvolání mají strany příležitost specifikovat požadovanou kvalifikaci, odbornou způsobilost a počet požadovaných odvolacích rozhodců.
- Po podání odvolání zašle Americká rozhodčí asociace oběma stranám sporu totožný seznam 10 možných rozhodců vybraných z AAA's Appellate Panel, z tohoto seznamu mají strany právo vybrat své rozhodce.
- Pokud se strany nedohodnou, budou rozhodci vybráni dle stanovených pravidel.

Důvody pro podání odvolání

- Odvolání lze podat pouze z následujících důvodů:
 - Nesprávné právní posouzení věci, které je důležitého významu a negativně ovlivnilo rozhodnutí; nebo
 - Zjevně nesprávné zjištění skutkových okolností.

- Odvolací rozhodčí tribunál je tříčlenný, pokud se strany nedohodnou jinak.
- Odvolací tribunál se skládá ze členů speciálního odvolacího panelu sestaveného ze strany Mezinárodního Institutu pro prevenci a řešení sporů CPR.
- Po podání odvolání zašle Mezinárodní Institut pro prevenci a řešení sporů CPR oběma stranám seznam alespoň sedmi potenciálních rozhodců ze speciálního odvolacího panelu.
- Od doručení tohoto seznamu mají strany 10 dní na to, aby se pokusily shodnout na vybraných rozhodcích.
- Pokud se strany nedohodnou, zašle každá strana Mezinárodnímu Institutu pro prevenci a řešení sporů CPR seřazený seznam rozhodců podle svých preferencí, podle kterých pak budou vybráni rozhodce, kteří získali nejlepší skóre v preferencích obou stran.

- Odvolací tribunál může původní rozhodčí nález změnit či zrušit pouze z následujících důvodů:
 - Nález obsahuje hmotněprávní či procesněprávní právní chyby;
 - Nález je založen na skutkových okolnostech, které zjevně nemají oporu ve zjištěných důkazech; nebo

- Odvolací rozhodčí tribunál je tříčlenný, pokud se strany nedohodnou jinak.
- Po podání odvolání bude stranám doporučen seznam možných kandidátů.
- Strany mají lhůtu 7 dní na určení složení odvolacího rozhodčího tribunálu.
- Pokud se strany nedohodnou, budou jim rozhodci ustanoveni správcem rozhodčího řízení.

- Stejný rozsah přezkumu, jako by měl příslušný odvolací soud v případě odvolání proti soudnímu rozhodnutí.

- Tříčlenný odvolací rozhodčí tribunál zvolený Evropským rozhodčím soudem bez možnosti stran se k výběru rozhodců vyjádřit

Rozhodnutí o odvolání

- naplňuje jeden z důvodů uvedených v článku 10 Federal Arbitration Act , tedy:
 - vydání původního rozhodčího nálezů bylo dosaženo korupcí, podvodem či jiným protiprávním jednáním;
 - kde došlo ke zjevné zaujatosti či korupci ze strany rozhodce či rozhodců;
 - kde se rozhodci dopustili protiprávního jednání spočívajícího v odmítnutí odročení jednání na základě oprávněného důvodu či v odmítnutí provedení důkazu vztahujícího se k předmětu sporu či v jakémkoli jiném protiprávním jednání směřujícím k předpojatosti vůči jedné ze stran; nebo
 - kde došlo k překročení nebo nesprávnému užití pravomocí ze strany rozhodců.
- Odvolací rozhodčí tribunál může původní rozhodčí nález potvrdit nebo nahradit novým rozhodčím nálezem.
 - Nelze však věc vrátit původnímu rozhodci k novému projednání.
- Odvolací rozhodčí tribunál může rozhodčí nález potvrdit, změnit či zrušit.
 - Při potvrzení původního rozhodčího nálezů je odvolatel povinen uhradit protistraně vzniklé náklady na právní zastoupení.
- Odvolací rozhodčí tribunál může původní rozhodčí nález potvrdit, změnit či zrušit.
 - Nelze věc vrátit původnímu rozhodci k novému projednání.
- Plný přezkum původního rozhodčího nálezů.

Abstrakt: Věcný přezkum rozhodčích nálezů v mezinárodním rozhodčím řízení

Rozhodčí řízení je jednou z variant alternativního řešení sporů, jehož předností je především rychlost a efektivita řešení vzniklého sporu. Všeobecně platí, že mezinárodní rozhodčí řízení je řízením jednoinstančním, vydaný rozhodčí nález je finální a nelze ho napadnout opravným prostředkem.

Cílem této diplomové práce je nalézt odpověď na otázku, za jakých okolností mohou účastníci rozhodčího řízení přesto dosáhnout věcného přezkumu rozhodčího nálezu.

V první části diplomové práce (kapitoly druhá, třetí a čtvrtá) je zkoumáno, jak se staví k věcnému přezkumu Vzorový zákon UNCITRAL, New Yorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů a Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži.

Další části diplomové práce (kapitoly pátá a šestá) se zabývají právní úpravou rozhodčího řízení v České republice, Německu, Austrálii a Velké Británii, a to s ohledem na věcný přezkum rozhodčích nálezů. Komparativní metodou je porovnána právní úprava přezkumu rozhodčího nálezu v těchto vybraných jurisdikcích.

Poslední kapitola diplomové práce (kapitola sedmá) se zaměřuje na možnost účastníků řízení si přezkum rozhodčího nálezu smluvně ujednat. V rámci této kapitoly jsou nejprve porovnána nejužívanější rozhodčí pravidla a jejich přístup k přezkumu rozhodčího nálezu. Následně jsou zkoumána zvláštní odvolací rozhodčí pravidla, které stranám sporu umožňují ujednat si věcný přezkum rozhodčího nálezu v jejich rozhodčím řízení.

Abstract: Substantive Review of Arbitral Awards in International Commercial Arbitration

Arbitration is a form of alternative dispute resolution, which enables the parties to resolve their dispute outside the courts. The advantage of arbitration is especially its speed and effectiveness in resolving the dispute. In general, arbitration awards in international commercial arbitration are final and binding on both parties and cannot be challenged by any form of appeal.

This master thesis aims to find the answer to the question under which circumstances the parties to the arbitration proceedings may reach a substantive review of arbitral awards.

The first part of the master thesis (chapters 2, 3 and 4) examines the approach of the UNCITRAL Model Law, the New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards and the European Convention on International Commercial Arbitration to the substantive review of arbitral awards.

The second part of the master thesis (chapters 5 and 6) deals with the legal framework for arbitration proceedings in the Czech Republic, Germany, Australia and the United Kingdom, with respect to the substantive review of arbitral awards. Using comparative method, the author compares the regulation of the arbitration proceedings in the selected jurisdictions.

The last chapter of this master thesis (chapter 7) focuses on the possibility of the parties to stipulate a substantive review of arbitral awards in their arbitration agreement. First, commonly used arbitration rules are compared with respect to their approach to review of arbitral awards. Second part of the seventh chapter deals with special appellate arbitral rules, which allow the parties to arrange a substantive review of arbitral awards in their arbitration proceedings.

Klíčová slova / Key words

Přezkum rozhodčích nálezů, Opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu, Odvolací rozhodčí pravidla.

Review of arbitral awards, Recourse against arbitral awards, Appellate arbitral rules.

Název diplomové práce v anglickém jazyce

Název diplomové práce v anglickém jazyce zní „*Substantive Review of Arbitral Awards in International Commercial Arbitration*“.